

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Iurie Diaconu,

Judecători - Anatolie Țurcan, Liliana Catan, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Malic Gheorghe în numele inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui

*Lipcanu Tatiana xxxxx, născută la xxxxx,
originară din xxxxx, domiciliată în xxxxx*

și

*Șochichiu Sergiu xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în xxxxx*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.02.2012 - 27.05.2014;

Instanța de apel: 20.10.2014 - 30.09.2015;

Instanța de recurs: 04.04.2016 - 20.12.2016;

Instanța de apel: 09.03.2017 - 18.12.2018;

Instanța de recurs: 19.09.2019 - 26.05.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 27.05.2014, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au fost achitați de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, din motiv că ***faptele inculpaților nu întrunesc elementele infracțiunilor.***

2. De către organul de urmărire penală, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au fost învinuiți de faptul, că intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, urmărind scopul obținerii unui profit ilegal, prin falsificarea actelor oficiale, care acordă drepturi și eliberează de obligații au acționat în comun acord cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost suspendată, sub conducerea primei, împărțindu-și rolurile din timp, dându-și seama de caracterul, urmările prejudiciabile ale acțiunilor lor, admitând în

mod conștient survenirea acestora, au creat iluzii privind caracterul legitim și dreptul de a vinde apartamentul xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, fapte care s-au soldat cu daune materiale și morale în proporții deosebit de mari părții vătămate Drebot Tamara, în următoarele circumstanțe.

Astfel, în primăvara anului 2001, Lipcanu Tatiana a fost informată de Șochichiu Sergiu că, Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul nr. xxxxx, amplasat pe adresa xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv, că proprietarii ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află peste hotarele țării cu traiul permanent, căreia i-a fost transmisă partea de bani pentru cota din apartament, iar ultima refuza să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, a cerut și a primit setul de documente referitor la a ap. xxxxx, amplasat pe adresa str. xxxxx, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr. xxxxx din 12.07.2001 și nr. 462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum că fiica lui, Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor nr. 237 din 09.07.2006, nr. 240, 241 din 12.07.2006, nr. 190 din 29.05.2009, nr. 1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 și nr. 1751/2008 din 07.07.2010.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals nr. xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către OTC Chișinău.

Ulterior, persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile nr. xxxxx din 25.02.1998, au înregistrat la 16.07.2001 certificatul fals, atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior, l-au inclus în dosarul cadastral a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

Astfel, le-a fost imputat că, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Traistar Nicolae împreună cu Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana s-au prezentat la Biroul notarului „xxxxx”, amplasat pe adresa xxxxx, unde prezentând certificatul fals nr. 462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx, amplasat pe adresa str. xxxxx, inclusiv Extrasul din Registrul bunurilor imobile, au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr. 4685, în urma căruia, Șochichiu Sergiu a devenit în mod ilegal proprietar unic al imobilului în cauză contra sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate spre obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au dat un anunț cu privire la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu cet. Drebot Tamara, care dorea să procure un apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari SUA și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

Pentru a fi mai convingători și pentru ca Drebot Tamara să nu se răzgândească de a procura xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 02.11.2001 la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu împreună

cu Drebot Tamara s-au deplasat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care judecătorul Catană Angela a confirmat faptul retragerii vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia, iar mai apoi, s-au prezentat la Biroul notarului „Isiumbeli Elena”, amplasat pe adresa str. xxxxx xxxxx, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx , amplasat pe adresa str. Xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

Astfel, Lipcanu Tatiana a fost învinuită că, în comun acord cu Șochichiu Sergiu și persoana în privința căreia procesul penal a fost suspendat, sub conducerea primei, în perioada lunii 10.2001, până la 02.11.2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la OTC Chișinău, Biroul notarului „Florea Adelina”, Judecătoria Centru, mun. Chișinău etc., prin ce au creat iluzii privind faptul că, Șochichiu Sergiu este un proprietar „legitim” al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credință, Drebot Tamara.

Prin circumstanțele menționate, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, precum și persoana în privința căreia procesul a fost suspendat, se învinuiesc că prin acțiuni intenționate și ilegale și-au atins scopul și au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate Drebot Tamara un prejudiciu material și moral în proporții deosebit de mari, lipsind-o de proprietate care conform art.46 din Constituția Republicii Moldova, este garantată.

Tot ei, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au fost învinuiți că, în primăvara anului 2001, Lipcanu Tatiana a fost informată de către Șochichiu Sergiu, că Traistar Nicolae dorește să vândă xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv, că proprietari ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află cu traiul permanent peste hotarele țării, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, iar ultima refuză să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, a cerut și a primit setul de documente referitor la xxxxx, amplasat pe adresa str. Titulescu, 26, mun. Chișinău, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum că, fiica lui, Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor:

- raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit, că impresiunea de ștampilă din numele „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău” din certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001, nu a fost creată cu ștampila „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău”.

Această impresiune a fost creată cu o altă șampilă special confecționată (contrafăcută) după modelul șampilei originale.

Impresiunea de facsimile în litigiu din certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001 nu a fost creată cu facsimilele „Nicolai Croitoru”, această impresiune a fost creată cu un alt facsimil special confecționat (contrafăcut) după modelul facsimilului original;

- raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunile de șampilă din numele „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat” din certificatele în litigiu - certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20.06.2001 au fost create cu unul și același clișeu de șampilă, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea de șampilă din certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.049753 din 26.06.2001, prezentat ca mostră.

Impresiunile facsimile „Nicolai Croitoru” din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20.06.2001 au fost create cu unul și același clișeu facsimile, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea facsimile din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.049753 din 26.06.2001 și din celelalte certificate, prezentate ca mostre.

Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele „Exec. V. Ursu” din certificatele în litigiu - certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și certificatul Agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20.06.2001 probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană;

- raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr. xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a R. Moldova, au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana.

Semnăturile din rubricile „Exec. V. Ursu” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana, prin imitare servilă a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana.

Semnătura din rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea în litigiu nr.543 Bo din 27.10.2000 a fost îndeplinită de către numitul Chirița Alexandru prin executarea semnăturii lui autentice;

- raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010, prin care s-a stabilit, că inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana;

- raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010 prin care s-a stabilit că, inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana.

Semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirița Alexandru.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu, certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către OTC Chișinău, amplasat pe adresa str. Armenească, 42/B.

Ulterior, persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile nr.xxxxx din 25.02.98, au înregistrat la 16.07.2001 certificatul fals, atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior, l-au inclus în dosarul cadastral a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Lipcanu Tatiana împreună cu Șochichiu Sergiu și persoana în privința căreia procesul penal a fost suspendat, s-au prezentat la Biroul notarului „Adelina Florea”, amplasat pe adresa bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, inclusiv extrasul din Registrul bunurilor imobile, au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit ilegal proprietar unic al imobilului, contra sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate spre obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au anunțat vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care dorea să procure un apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, s-au prezentat la Biroul notarului „Isiumbeli Elena”, amplasat pe adresa str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

Astfel, se învinuiește Lipcanu Tatiana că, în comun acord cu Șochichiu Sergiu, sub conducerea ultimei, în perioada lunii 10.2001, până la 02.11.2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la OTC Chișinău, Biroul notarului „Adelina Florea”, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, judecător Catană Angela, etc., prin ce au creat iluzii privind faptul că, Șochichiu Sergiu este proprietar „legitim” al apartamentului xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul de bună-credință, Drebot Tamara.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

- Lipcanu Tatiana să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activități ce țin de domeniul imobiliar pe termen de 4 ani, iar pe capătul de acuzare prevăzut de art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, Lipcanu Tatiana să fie liberată de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art.60 Cod penal;

- Șochichiu Sergiu să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activității ce țin de domeniul imobiliar pe termen de 4 ani, iar pe capătul de acuzare prevăzut de art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, Șochichiu Sergiu să fie liberat de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art.60 Cod penal.

Totodată, procurorul a solicitat admiterea parțială a acțiunii civile înaintată de partea vătămată cu încasarea de la inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu în beneficiul lui Prijilevscaia (Drebot) Tamara a sumei de 46 150 euro cu titlu de prejudiciu material și cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 5 000 euro.

Apelantul a invocat că, declarațiile inculpaților urmează a fi apreciate critic, deoarece poziția acestora reprezintă o modalitate de apărare, iar culpa lor se confirmă prin probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, și anume: declarațiile martorului Ispari Natalia; specialistului Ursu Vasile; rezultatele solicitării nr.5/1632 din 14.06.2006 pe numele directorului Bibliotecii Naționale și rezultatele examinării fotocopiilor a paginii nr.35 din ziarul „Makler” nr.126 din 19.10.2001 și nr.129 din 26.10.2001 cu privire la punerea în vânzare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx de către Lipcanu Tatiana; concluzia raportului de expertiză nr.237 din 09.07.2006; concluzia raportului de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006; concluzia raportului de expertiză nr.190 din 29.05.2009; concluzia raportului de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010; concluzia raportului de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010.

- la adoptarea sentinței de achitare, prima instanță neîntemeiat a respins probele acuzării, aduse în sprijinul învinuirii imputate inculpaților, fără motivare plauzibilă, astfel încălcând prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală;

- prima instanță greșit a invocat că ordonanța de punere sub învinuire a inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu nu este concretă și nu este clar dacă părții vătămate i-a fost cauzat un prejudiciu în proporții mari sau deosebit de mari, ori, la momentul săvârșirii infracțiunii, inculpații au însușit de la partea vătămată mijloace bănești în sumă de 6 500 dolari SUA, însă prețul apartamentelor după aceasta a crescut brusc, astfel, a fost indicat prejudiciul cauzat, conform prețurilor de piață, organul de urmărire penală acționând conform rigorilor stabilite la pct.21 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” și anume, mărimea prejudiciului cauzat prin sustragere se determină conform prețurilor libere de piață la momentul examinării cauzei;

- deși există o hotărâre judecătorească irevocabilă, în baza căreia a fost soluționat pe cale civilă litigiul, al cărui obiect au constituit contractele de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care a fost cumpărat de către Prijilevscaia (Drebot) Tamara de la Șochichiu Sergiu, din acest motiv inculpații nu pot fi achitați, deoarece în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești a fost dovedit faptul că, inculpații la încheierea tranzacției civile au confecționat și folosit documente oficiale false, însușind de la ea mijloacele bănești prin înșelăciune, fapte care s-au soldat cu daune materiale și morale părții vătămate;

- argumentul primei instanțe precum că, xxxxx , amplasat pe adresa str. Xxxxx, până în prezent conform datelor OCT este înregistrat cu drept de proprietate după partea vătămată, astfel ea este proprietar, nu este plauzibil, deoarece prin hotărârea instanței de judecată, Prijilevscaia (Drebot) Tamara a fost evacuată din apartamentul menționat

și ea nu poate dispune de acest bun, astfel nici nu poate fi considerată proprietar, deoarece dreptul de proprietate include dreptul de folosință și de dispunere asupra bunului, posibilități pe care partea vătămată nu le are;

- la adoptarea sentinței, prima instanță nu a ținut cont de concluziile rapoartelor de expertiză efectuate în cadrul urmăririi penale, menționând că, „Concluziile menționate, reflectate în raportul de expertiză sunt absolut neîntemeiate, deoarece fără aplicarea unor utilaje speciale se observă clar că, există o diferență foarte mare între cifrele și literele care sunt reflectate în certificatele nr.462772 și nr.xxxxx, care au constituit obiectul expertizei, cifrele și literele din mostrele de comparație a cet. Lipcanu Tatiana”, astfel, deși materialele cauzei conțin trei rapoarte de expertiză, inclusiv în comisie, prin care s-a stabilit că, înscrisurile în certificatele false au fost executate de către T. Lipcanu, instanța de judecată, fără a dispune efectuarea unei expertize repetate, a constatat că, experții au ajuns la o concluzie incorectă, achitând inculpații și pe acest capăt de acuzare.

3.1. Partea vătămată Prijilevscaia Tamara a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.art.42 alin.(2), 190 alin.(4), 361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

În motivarea cerințelor, partea vătămată a invocat că:

- prima instanță nu a respectat termenul rezonabil de examinare a cauzei;

- nu s-a expus prin hotărâre asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului Traistar Nicolae;

- nu s-a expus asupra circumstanțelor cauzei, declarațiilor inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, declarațiilor părții vătămate, probelor anexate și examinate în instanța de judecată cu privire dacă în prezent partea vătămată este proprietar al apartamentului amplasat pe adresa str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău sau dacă proprietar al apartamentului menționat este Traistar (Dahleke) Natalia;

- nu s-a expus asupra circumstanțelor cauzei, declarațiilor inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, declarațiilor părții vătămate, probelor anexate și examinate în instanța de judecată cu privire la faptul că, Traistar (Dahleke) Natalia a primit bani pentru apartamentul litigios vândut, de la inculpații Traistar Nicolae, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu;

- a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței de judecată;

- și-a întemeiat hotărârile pe presupuneri, dar nu pe probele care au fost cercetate și care și-au găsit confirmarea în instanța de judecată;

- și-a întemeiat sentința pe probe false (recipisa din 16.10.2001) și fără elucidarea faptului până la urmă, dacă martorul Traistar (Dahleke) Natalia a primit bani conform semnăturii din recipisa arătată la 16.10.2001;

- nu a rezolvat chestiunile care trebuie soluționate la adoptarea hotărârilor judecătorești;

- la adoptarea sentinței grav a încălcat principiul contradictorialității în procesul penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30.09.2015, au fost admise apelurile declarate de procuror și partea vătămată Prijilevscaia Tamara, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

- Lipcanu Tatiana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activității ce țin de domeniul imobiliar pe termen de 3 ani;

- Lipcanu Tatiana a fost recunoscută vinovată în baza art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, însă procesul penal a fost încetat cu liberarea ultimei de răspundere penală în temeiul art.60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală;

- Șochichiu Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activității ce țin de domeniul imobiliar pe termen de 3 ani;

- Șochichiu Sergiu a fost recunoscut vinovat în baza art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, însă procesul penal a fost încetat cu liberarea ultimului de răspundere penală în temeiul art.60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Prijilevscaia Tamara împotriva lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae privind încasarea solidară a sumei de 46 150 euro, cu titlu de prejudiciu material, precum și a sumei de 6 877,29 lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea serviciilor comunale, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Prijilevscaia Tamara împotriva lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae privind încasarea solidară a prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind încasat în mod solidar de la inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu în beneficiul părții vătămate Prijilevscaia Tamara suma de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

4.1. La adoptarea soluției, instanța de apel a constatat în fapt că, *inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, urmărind scopul obținerii unui profit ilegal, prin falsificarea actelor oficiale, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, au acționat în comun acord cu o persoană în privința căreia cauza penală a fost suspendată, sub conducerea primei, împărțind rolurile din timp, dându-și seama de caracterul și urmările prejudiciabile ale acțiunilor sale, admitând în mod conștient survenirea lor, au creat iluzii privind caracterul legitim și dreptul de a vinde xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, fapte care s-au soldat cu daune materiale și morale în proporții deosebit de mari părții vătămate Drebot Tamara în următoarele circumstanțe.*

Astfel, în primăvara anului 2001, Lipcanu Tatiana a fost informată de Șochichiu Sergiu că, Traistar Nicolae dorește să vândă xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv că, proprietarii ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află peste hotarele țării cu traiul permanent, căreia i-a fost transmisă partea de bani pentru cota din apartament, iar ultima refuză să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, a cerut și a primit setul de documente referitor la xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și

nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum că, fiica lui, Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor nr.237 din 09.07.2006, nr.240, 241 din 12.07.2006, nr.190 din 29.05.2009, nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 și nr.1751/2008 din 07.07.2010.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către OTC Chișinău. Ulterior, persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile nr.xxxxx din 25.02.1998, au înregistrat la 16.07.2001 certificatul fals, atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior, l-au inclus în dosarul cadastral a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Traistar Nicolae împreună cu Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana s-au prezentat la Biroul notarului „Adelina Florea”, amplasat pe adresa bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, inclusiv extrasul din Registrul bunurilor imobile, au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit în mod ilegal proprietar unic al imobilului în cauză, în schimbul sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care dorea să procure apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari SUA și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

Pentru a fi mai convingători și pentru ca Drebot Tamara să nu se răzgândească de a procura xxxxx, amplasat pe adresa str. Titulesc,26, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 02.11.2001 la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu împreună cu Drebot Tamara s-au deplasat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care judecătorul Catană Angela a confirmat faptul despre retragerea vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia, iar mai apoi, s-au prezentat la Biroul Notarului Isiumbeli Elena, amplasat pe adresa str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

Astfel, Lipcanu Tatiana, în comun acord cu Șochichiu Sergiu și persoana în privința căreia procesul penal a fost suspendat, sub conducerea primei, în perioada lunii 10.2001, până la 02.11.2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere,

prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la OTC Chișinău, Biroul notarului „ Adalina Florea”, Judecătoria Centru, mun. Chișinău etc., prin ce au creat iluzii privind faptul că, Șochichiu Sergiu este un proprietar „legitim ”al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credință, Drebot Tamara.

Prin circumstanțele menționate Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, precum și persoana în privința căreia procesul penal a fost suspendat, prin acțiuni intenționate și ilegale și-au atins scopul și au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate Drebot Tamara un prejudiciu material și moral în proporții deosebit de mari, lipsind-o de proprietate, care conform art.46 din Constituția Republicii Moldova, este garantată.

În primăvara anului 2001, Lipcanu Tatiana a fost informată de către Șochichiu Sergiu că, Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv că, proprietari ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află cu traiul permanent peste hotarele țării, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, iar ultima refuză să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, a cerut și a primit setul de documente referitor la xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx și precum că, fiica lui, Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor:

- raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că, impresiunea de ștampilă din numele „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău” din certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001, nu a fost creată cu ștampila „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău ”.

Această impresiune a fost creată cu o altă ștampilă special confecționată (contrafăcută) după modelul ștampilei originale.

Impresiunea de facsimile în litigiu din certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001 nu a fost creată cu facsimilele „Nicolai Croitoru”.

Această impresiune a fost creată cu un alt facsimile special confecționat (contrafăcut) după modelul facsimilului original:

- raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunile de ștampilă din numele „Departamentul privatizării și administrării proprietății de Stat” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001 au fost create cu unul și același clișeu de ștampilă, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea de ștampilă din certificatul Agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001, prezentat ca mostră.

Impresiunile facsimile „Nicolai Croitoru” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001 au fost create cu unul

și același clișeu facsimile, dar care este un clișeu diferit de clișeu cu care s-a creat impresiunea facsimile din certificatul Agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001 și din celelalte certificate, prezentate ca mostre.

Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele „Exec. V. Ursu” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001 probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană:

- raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile „nr” și „La nr. din” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana.

Semnăturile din rubricile „Exec. V. Ursu” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana, prin imitare servilă a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana.

Semnătura din rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea în litigiu nr.543 Bo din 27.10.2000 a fost îndeplinită de către numitul Chirița Alexandru prin executarea semnăturii lui autentice:

- raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010, prin care s-a stabilit că, inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana;

- raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010 prin care s-a stabilit că, inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana.

Semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirița Alexandru.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către OTC Chișinău. Ulterior, persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile nr.xxxxx din 25.02.1998, au înregistrat la 16.07.2001 certificatul fals atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041, și ulterior, l-au inclus în dosarul cadastral a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Lipcanu Tatiana împreună cu Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae s-au prezentat la Biroul notarului „Florea Adelina”, amplasat pe adresa Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente referitor la xxxxx, amplasat pe dresa str. Xxxxx, inclusiv extrasul din Registrul bunurilor imobile, au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit în mod ilegal proprietar unic a imobilului în cauză în schimbul sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate spre obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care dorea să procure un apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, s-au prezentat la Biroul notarului „Isiumbeli Elena”, amplasat pe adresa str. Xxxxx, xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

Astfel, Lipcanu Tatiana, în comun acord cu Șochichiu Sergiu, sub conducerea ultimei, în perioada lunii 10.2001, până la 02.11.2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la OTC Chișinău, Biroul notarului „Florea Adelina”, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin ce au creat iluzii privind faptul că, Șochichiu Sergiu este proprietar „legitim”, al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul de bună-credință, Drebot Tamara.

Instanța de apel a reținut că, faptul săvârșirii acțiunilor infracționale imputate ultimilor, este dovedit prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Prijilevscaia (Drebot) Tamara (f.d.148-151 vol. XIII); martorilor Costaș Serghei (f.d.154-156 vol. XIII), Ispari Natalia (f.d.157-158 vol. XIII), Ursu Vasile (f.d.152 vol. XIII), Ceban Eudochia (f.d.153 vol. XIII); rezultatele solicitării nr.5/1378 din 22.05.2006 pe numele Directorului General al Agenției de Privatizare, rezultatele ordonanței și procesului-verbal de ridicare, examinare și anexare a documentelor în copii și original (f.d.152-166 vol. II); rezultatele ordonanței și procesului-verbal de ridicare, examinare a contractului de vânzare-cumpărare a xxxxx (f.d.1-5 vol. III); rezultatele solicitării nr.5/1632 din 14.06.2006 pe numele directorului Bibliotecii Naționale și rezultatele examinării fotocopiilor a paginii nr.35 din ziarul „Makler” a nr.126 din 19.01.2001 și nr.129 din 26.10.2001 (f.d.10-12 vol. III); rezultatele solicitării nr.5/1762 din 27.06.2006 pe numele șefului Arhivei Notariale de Stat pe lângă MJ al Republicii Moldova cu anexarea în copii a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 22.03.1995 și extrasul din Hotărârea nr.56 din 02.02.1995 (f.d.17-21 vol. III); rezultatele solicitării nr.2/3664 din 25.04.2008 pe numele Șefului Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, rezultatele ordonanței și procesului-verbal de ridicare, examinare și anexare a documentelor în copii și original (f.d.57-78 vol. III); rezultatele ordonanțelor și procesele-verbale de colectare a mostrelor pentru examenul comparativ de la cet. Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru și Șochichiu Sergiu și refuzul neîntemeiat de predare a mostrelor pentru examenul comparativ de către Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu (f.d.94-119 vol. VI); raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2009 (f.d.133-137 vol. VI); raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 (f.d.139-140 vol. VI); raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 (f.d.149 vol. VI); raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 (f.d.16-26 vol. XII); raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010 (f.d.46-51 vol. XII); rezultatele procesului-verbal de examinare a certificatelor nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772

din 20.06.2001 (*f.d.154-156 vol. VI*); rezultatele ordonanței de anexare și recunoaștere a certificatelor cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.07.2001 (*f.d.157 vol. VI*); rezultatele declarațiilor consemnate în procesul-verbal de confruntare între partea vătămată Drebot Tamara și bănuitul Șochichiu Sergiu (*f.d.196-199 vol. VI*); decizia Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău din 22.12.1992 (*f.d.14 vol. II*); contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 22.03.1995 (*f.d.19-2, vol. III*); hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 18.08.2000 (*f.d.19 vol. II*); contractul de vânzare-cumpărare încheiat de Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu la 12.10.2001 (*f.d.112 vol. II*); cererea depusă de Traistar Nicolae la notar (*f.d.20 vol. III*); recipisa din 16.10.2001 (*f.d.116 vol. II*); contractul de vânzare-cumpărare încheiat de către Șochichiu Sergiu și Drebot Tamara la 02.11.2001 (*f.d.68 vol. III*); decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2004 (*f.d.82-83 vol. II*); hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15.12.2005 (*f.d.46 vol. III*).

Cu referire la acuzația în materie penală îndreptată împotriva inculpaților Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu și lipsa unor temeuri de fapt și de drept privind existența unor raporturi de drept civil.

Instanța de apel, cu referire la dispoziția art.6 § 1 din CțEDO, a menționat:

- prin contractul de vânzare-cumpărare din 16.10.2001, Traistar Nicolae în calitate de vânzător a vândut, iar Șochichiu Sergiu în calitate de cumpărător a cumpărat xxxxx, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, la prețul de 61 440 lei, ce constituie la data semnării contractului suma de 4 800 dolari SUA. Contractul de vânzare-cumpărare a fost autentificat notarial de notarul Ursu Adelina (*f.d.38 vol. I*);

- prin contractul de vânzare-cumpărare din 02.11.2001 se atestă că, Șochichiu Sergiu în calitate de vânzător a vândut, iar Drebot Tamara în calitate de cumpărător a cumpărat apartamentul xxxxx, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, la prețul de 6 000 dolari SUA, ce constituie suma de 76 800 lei. Contractul de vânzare-cumpărare din 02.11.2001 a fost autentificat notarial de către notarul Isiumbeli Elena (*f.d.23 vol. I*).

Anterior încheierii contractului de vânzare-cumpărare din 16.10.2001 dintre Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu, instanța de apel a reținut că, la Organul Cadastral Teritorial Chișinău a fost prezentat certificatul eliberat de Agenția Teritorială a mun. Chișinău cu nr.xxxxx din 12.07.2001 prin care se atestă că, la privatizarea locuinței amplasate pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, xxxxx în conformitate cu Hotărârea nr.56 din 02.02.1995 a Comisiei de privatizare a spațiului locativ Chișinău (Botanica) au participat: Traistar Nicolae, precum și certificatul cu nr.462772 din 20.06.2001 prin care se atestă că, la privatizarea locuinței amplasate pe adresa str. Xxxxx, xxxxx a participat: Traistar Nicolae (*f.d.155-156 vol. VI*).

Astfel, certificatul menționat supra nr.xxxxx din 12.07.2001, care ulterior, a făcut obiectul de examinare în raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196/CGP din 28.05.2010, în raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 și în raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2006, pe lângă contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.12/373 din 22.03.1995, a stat la baza înscrierii dreptului de proprietate asupra bunului imobil amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, xxxxx după unicul proprietar - Traistar Nicolae.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile cu data eliberării 11.10.2001, se atestă că bunul imobil amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, xxxxx, aparține cu drept de proprietate lui Traistar Nicolae, la rubrica „Datele despre actul ce confirmă

dreptul de proprietate” fiind indicat contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.12/373 din 22.03.1995 și certificatul Departamentului privatizării nr.xxxxx din 12.07.2001.

Urmare a acestui fapt, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare încheiat la 16.10.2001 dintre Traistar Nicoale și Șochichiu Sergiu.

Prin recipisa semnată la 16.10.2001 de către Traistar Nicolae se atestă că dânsul a primit de la Șochichiu Sergiu suma de 4 800 dolari SUA pentru vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx (f.d.116 vol. II).

Deci, din cumulul materialelor anexate la cauza penală, instanța de apel a constatat că, la privatizarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx au participat: Traistar Nicolae și fiica acestuia, Traistar Natalia, și, în acest sens, instanța de apel a reținut, că prin contractul de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată din 29.03.1995 încheiat între Agenția teritorială Chișinău a Ministerului privatizării și administrării proprietății de Stat al Republicii Moldova și Traistar Nicolae se atestă că vânzătorul a vândut, iar cumpărătorul a cumpărat locuința amplasată pe adresa mun. Chișinău str. Xxxxx, xxxxx (f.d.19-20 vol. II).

Prin certificatul eliberat la 03.08.1998, nr.253857 de către Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat se atestă, că la privatizarea locuinței xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, în conformitate cu hotărârea nr.56 din 02.02.1995 a comisiei sectorului Botanica au participat Traistar Nicolae și Traistar Natalia (f.d.39 vol. I).

Prin extrasul din fișa locuinței nr.092641 se atestă că locatari ai xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, sunt Traistar Nicolae și Traistar Natalia (f.d.5 vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15.08.2000 s-a hotărât: pe Traistar Natalia de a o instala în xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx și a-l obliga pe Traistar Nicolae de a nu-i crea lui Traistar Natalia obstacole în folosirea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx (f.d.27 vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19.02.2004 a fost admisă cererea de revizuire și casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05.11.2001 privind retragerea vizei de reședință a lui Traistar Natalia din xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx (f.d.51 vol. II).

Instanța de apel îmbinând elementele de fapt ale speței a mai notat că, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu acționând în comun acord cu Traistar Nicolae, în privința căruia cauza penală a fost suspendată, au organizat și confecționat două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul, că Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În acest context, instanța de apel a considerat necesar de a fi reiterat faptul că, inculpații Lipcanu Tatiana, Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu, deși cunoșteau, că Traistar Nicolae nu este unicul proprietar al bunului imobil (xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx), acumulând pachetul de acte necesar, s-au prezentat la Biroul notarului „Adelina Florea”, unde au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit în mod ilegal, proprietar unic al imobilului în cauză, contra sumei de 4 600 dolari SUA. Mai mult, tot inculpata Lipcanu Tatiana, urmărind scopul obținerii unui profit ilegal, acționând în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” a dat un anunț cu privire la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, iar ca urmare au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care

dorea să procure un apartament pentru fiica sa, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari SUA și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

La 02.11.2001, la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, inculpatul Șochichiu Sergiu împreună cu Drebot Tamara s-au deplasat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care instanța de judecată a confirmat faptul despre retragerea vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia.

La 02.11.2001 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare prin care, Șochichiu Sergiu în calitate de vânzător a vândut, iar Drebot Tamara în calitate de cumpărător a cumpărat xxxxx, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Xxxxx, la prețul de 6 000 dolari SUA, ceea ce constituia suma de 76 800 lei. Contractul de vânzare-cumpărare din 02.11.2001 a fost autentificat notarial de către notarul Isiumbeli Elena.

În baza circumstanțelor de fapt constatate și în baza cumulului de probe administrate la cauza penală, instanța de apel a constatat că, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au demonstrat rea-credință și fraudă, confecționând și folosind documentele oficiale false (certIFICATELE Agenției de Privatizare nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001) în vederea inducerii în eroare a unui organ de stat privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx, amplasat pe adresa, mun. Chișinău, str. Xxxxx, pentru a fi înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil în litigiu, urmărind scopul înstrăinării acestui apartament și obținerii unui profit ilegal.

La fel, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au demonstrat rea-credință în coraport cu partea vătămată Drebot Tamara, ori, ultimii știind cu certitudine că, Șochichiu Sergiu deține ilegal dreptul de proprietate asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, au încheiat cu Drebot Tamara, la 02.11.2001 contractul de vânzare-cumpărare nr.8468 prin care ultima a procurat de la Șochichiu Sergiu apartamentul în litigiu, contra sumei de 6 500 dolari SUA.

Instanța de apel a mai reținut că, prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2014 a fost admis apelul și casată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 20.10.2003 în partea prin care au fost respinse cerințele reclamantei privind recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a locuinței și a fost adoptată în această parte o nouă hotărâre de admitere a acestor capete de cerere.

Au fost recunoscute nule contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx încheiat între Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu la 16.10.2011, contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, încheiat între Șochichiu Sergiu și Drebot Tamara la 06.11.2001.

Au fost aduse la poziția inițială părțile contractuale, cu obligarea lui Drebot Tamara să transmită lui Traistar Nicolae xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, obligarea lui Traistar Nicolae să restituie lui Șochichiu Sergiu suma de 4 800 dolari SUA și obligarea lui Șochichiu Sergiu să restituie lui Drebot Tamara suma de 6 000 dolari SUA, iar în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută (*f.d.36 vol. I*).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 05.11.2001, a fost apărât dreptul de proprietate a lui Șochichiu Sergiu asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, cu retragerea vizei de reședință a lui Traistar Nicolae și Traistar Natalia din xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx (*f.d.52 vol. II*).

Prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 05.04.2006, a fost respins apelul declarat de M. Bordei, reprezentant a lui T. Drebot, cu menținerea hotărârii Judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău din 15.12.2005 și încheierii aceleiași instanțe din 15.12.2005 (*f.d.54 vol. II*).

Prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 15.09.2004 a fost admis recursul declarat de Maslov Sergiu, reprezentantul legal al lui Traistar Natalia, casată decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 18.02.2004, cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (*f.d.78 vol. II*).

În acest sens, instanța de apel a constatat că, acțiunile infracționale ale inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu intră sub incidența legii penale, ori, dânșii au acționat cu rea-credință, prin fraudă, înșelăciune și abuz de încredere, urmărind scopul de a obține un profit ilegal.

Astfel, instanța de apel a punctat că, de la început raporturile iscate între inculpatul Șochichiu Sergiu și partea vătămată Drebot Tamara, ca urmare a încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr.8468 din 02.11.2001, au fost viciate, raporturi susceptibile efectelor nulității absolute, ori, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu știau cu certitudine că, ultimul deține în mod ilegal dreptul de proprietate asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, iar ca urmare orice tranzacție ce derivă din numele acestuia și cu referire la bunul imobil în cauză este susceptibilă de a fi declarată nulă.

Prin urmare, instanța de apel, ținând cont și de explicațiile juridice din doctrina penală a constatat că, raporturile iscate între inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu nu sunt de pe tărâmul dreptului civil, dat fiind faptul că, instanța de apel a constatat, că partea vătămată Drebot Tamara nu deține dreptul de proprietate asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx și nici nu a fost constatat faptul că, suma achitată pentru procurarea apartamentului în cauză - 6 500 dolari SUA, a fost restituită părții vătămate, Drebot Tamara.

Cu referire la poziția primei instanțe privitor la faptul că, în cadrul cercetării judecătorești de către acuzare nu au fost prezentate și administrate careva probe pertinente și concludente, ce ar confirma vinovăția inculpaților T. Lipcanu și S. Șochichiu în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal.

La acest segment, cu referire la prevederile art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel analizând sentința Judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău din 27 mai 2014 la capitolul ce tine de faptul că, acuzarea de stat nu a prezentat și administrat careva probe pertinente și concludente ce ar confirma vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunilor incriminate, a constatat că, prima instanța a invocat pretensele raporturi civile dintre inculpați și partea vătămată Drebot Tamara, unilateral examinând probele administrate la cauza penală, alte probe fiind lăsate fără apreciere.

Astfel, prima instanță nu a dat apreciere declarațiilor părții vătămate Drebot Tamara, respectiv, nu a indicat care sunt raționamentele pentru care nu au fost reținute declarațiile părții vătămate care a declarat că, *apartamentul xxxxx amplasat pe adresa str. Xxxxx l-a cumpărat prin intermediul unui anunț din ziarul „Makler”*. La apelul telefonic a răspuns Lipcanu Tatiana cu care s-a întâlnit și împreună s-au dus să vadă apartamentul.

În apartament l-a întâlnit pe Șochichiu Sergiu, respectiv, Lipcanu Tatiana i-a explicat că, ea este intermediar și se ocupă cu vânzarea apartamentului, iar Sergiu Șochichiu este proprietar.

Au mers la notar unde au semnat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului și i-a transmis lui Șochichiu Sergiu 6 000 dolari SUA.

Din discuția ultimului cu Lipcanu Tatiana, care era și ea prezentă la notar a înțeles că, o parte din bani urma să-i rămână lui Lipcanu Tatiana.

După 6 luni de la procurarea apartamentului a fost chemată în instanța de judecată, i s-a comunicat că, apartamentul a fost vândut cu documente false și că ea trebuie să-l restituie. În judecată, pentru prima dată l-a văzut pe Traistar Nicolae, care a recunoscut falsificarea documentelor și a spus că refuză de apartament.

La fel, instanța de apel a reținut declarațiile specialistului Ursu Vasilii care activând la Agenția de Privatizare din 1995, i-au fost prezentate certificatele cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2001 declarând în acest sens că, certificatele nu corespund cerințelor după modul întocmirii, numărul de ordine și anume, data și numărul din certificate trebuie să fie arătate în o linie, dar nu în două și formularul nu corespunde formei stabilite din acea perioadă, certificatele trebuiau să aibă același număr.

Instanța de apel, verificând aprecierea primei instanțe cu referire la declarațiile specialistului Ursu Vasilii, a considerat-o absolut neîntemeiată, iar în acest sens a notat faptul că, specialistul Ursu Vasilii, fiind audiat la faza urmăririi penale a indicat că, în anul 2001 nu erau registre pentru înregistrarea și eliberarea certificatelor în cauză, adică persoanelor care au participat la privatizarea imobilului, numărul de înregistrare din certificate era notat din bonul de plată (f.d.184 vol. VI).

Astfel, la etapa respectivă, organul de urmărire penală nu putea să examineze careva registre interne ale Departamentului Privatizării.

Totodată, în opinia instanței de apel, prima instanță a neglijat faptul că, Ursu Vasilii care activa la Agenția Privatizării din anul 1995, a indicat atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond faptul că, certificatele în cauză sunt false, dat fiind faptul că, nu corespunde semnătura din certificat, nu corespunde formularului și nu este îndeplinit corect numărul din data eliberării certificatului care trebuie indicat într-o linie.

La fel, instanța de apel a respins argumentul primei instanțe precum că, la materialele cauzei penale lipsesc mostrele scrisului cet. Ursu Vasilii, iar rapoartele de expertiză au fost întocmite fără mostrele scrisului acestui martor. În acest sens, instanța a indicat în primul rând faptul că, veridicitatea declarațiilor unui martor, în speță a specialistului Ursu Vasilii, nu poate fi condiționată în exclusivitate de faptul că, lipsesc mostrele scrisului cet. Ursu Vasilii, or, mostrele scrisului nu pot fi privite ca probe pertinente prin care să fie apreciate declarațiile specialistului.

Mai mult, instanța de apel a notat, că experților le-au fost puse la dispoziție certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001 pe două file - ca obiect în litigiu, precum și 5 certificate ale Agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001, nr.819121 din 12.11.2001, nr.819862 din 07.12.2001, nr.432840 din 22.10.2003 și nr.927252 din 10.02.2004 pe cinci file - *ca modele de comparație.*

Una din întrebările care au făcut obiectul expertizei se referă la faptul dacă au fost îndeplinite inscripțiile și semnătura manuscrisă din numele „Exec. V. Ursu” din certificatele în litigiu de către una și aceeași persoană sau de persoane diferite.

Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele „Exec. V. Ursu” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772

din 20 iunie 2001 probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană (raportul de expertiză nr.240, 241 din 12 iulie 2006).

Conform raportului de expertiză nr.190 din 29 mai 2009 s-a concluzionat că, semnăturile din rubricile „Exec. V. Ursu” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana prin imitare servilă a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana.

În ceea ce privește declarațiile specialistului Ursu Vasilii, instanța de apel a notat că, prima instanță în mod nejustificat a respins declarațiile specialistului, argumentele invocate de către instanța de fond sunt declarative, nu pot fi confirmate printr-un suport probatoriu, respectiv, prima instanță nu a apreciat relevanța și concludența acestor declarații prin coroborare cu alte probe administrate la cauza penală.

Cu referire la declarațiile martorului Ispari Natalia, instanța de apel le-a reținut ca fiind pertinente, dat fiind faptul că, prin aceste declarații se constată contrariul celor declarate de inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, și anume se reține că, martorul Ispari Natalia, deși a indicat că, a fost o dată în apartamentul procurat de Șochichiu Sergiu, aceasta nu a putut descrie locul amplasării apartamentului și nu a putut comunica dacă în apartament era sau nu mobilă.

Prin declarațiile sale, martorul a combătut depozițiile inculpatului Șochichiu Sergiu precum că, în timpul când a fost negociat și procurat apartamentul amplasat pe adresa str. Titulescu, mun. Chișinău, locuia cu soția, fratele și părinții pe adresa str. Zelinski, mun. Chișinău, iar Traistar Nicolae deseori intra pe la el în ospeție, întrebându-l dacă nu s-a decis să procure apartamentul.

La fel, martorul Ispari Natalia a declarat că, despre faptul că, persoana care a vândut apartamentul amplasat pe adresa str. Titulescu, mun. Chișinău, a fost bolnav de tuberculoză a aflat de la Șochichiu Sergiu și tot atunci a refuzat să locuiască în acel apartament.

Prin declarațiile martorului Ispari Natalia a fost combătută versiunea înaintată de către inculpata Lipcanu Tatiana precum că, unica dată când l-a văzut pe Traistar Nicolae a fost ziua când a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului, și anume lângă biroul notarial, deoarece chiar inculpata Lipcanu Tatiana a declarat că, tot acolo era prezentă și Ispari Natalia.

Deoarece ultima a confirmat că, a aflat despre boala lui Traistar Nicolae de la Șochichiu Sergiu, iar acesta a declarat că, nu își amintește când Lipcanu Tatiana s-a întâlnit pentru prima dată cu Traistar Nicolae - la notar sau la acesta acasă, instanța de apel a ajuns la concluzia că, inculpata Lipcanu Tatiana a discutat cu Traistar Nicolae nu doar la notar, dar și la domiciliul acestuia, cum a afirmat și martorul Costaș Sergiu.

Cu referire la declarațiile martorului Costaș Sergiu, instanța de apel a reținut că, ultimul la faza urmăririi penale a indicat că, a făcut cunoștință cu Lipcanu Tatiana prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, atunci când a fost găsit apartamentul în cauză. Până atunci a mai văzut-o pe Lipcanu Tatiana la OTC Chișinău, dar o cunoștea doar vizual.

La fel, instanța de apel a reținut și faptul că, martorul Costaș Sergiu a indicat că s-a ocupat cu vânzarea-cumpărarea apartamentelor aproximativ 2 ani, iar în acest lucru l-a atras Șochichiu Sergiu, cu care a lucrat acești doi ani până în anul 2001.

A menționat că, el cu Șochichiu Sergiu se ocupau cu apartamentele, puneau anunțuri prin scările caselor, puneau anunțuri în ziare.

Martorul tine minte că pe el, sau pe Șochichiu Sergiu l-a contactat Traistar Nicolae, care l-a găsit prin anunțurile lor, iar Traistar Nicolae le-a spus că dorește să vândă apartamentul său cu două camere, cu aproximativ 5 000 dolari SUA și să-și cumpere un alt apartament în alt loc sau o casă pe pământ, că are multe datorii pe apartament. Martorul a primit de la Traistar Nicolae, în luna 07.2001 o procură pentru a ridica documente din numele lui și pentru a se putea ocupa cu documentele pe apartament și să le pregătească pentru a vinde apartamentul.

Nu tine minte dacă a fost la Agenția de Privatizare. Din cauza unor probleme personale care au apărut între el și Sergiu Șochichiu, martorul s-a dat la o parte și a rămas ca Șochichiu Sergiu să vândă apartamentul și să-i dea aproximativ 150 dolari.

Ulterior, cu apartamentul s-au ocupat Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana.

Astfel, prin declarațiile date de martorul Costăș Sergiu la faza urmăririi penale se combate în totalitate versiunea de apărare a inculpatului Șochichiu Sergiu care a indicat că, a procurat apartamentul pentru sine, iar din motiv că, soția sa care a aflat că, anterior în acest apartament a locuit o persoană ce suferea de tuberculoză, a refuzat să locuiască în apartament și respectiv, a fost nevoit să-l vândă. Martorul Costăș Sergiu, în mod amănunțit a explicat că, s-a ocupat cu vânzarea-cumpărarea apartamentelor aproximativ 2 ani, iar în acest lucru l-a atras Șochichiu Sergiu, a explicat modalitatea de lucru, puneau anunțuri în ziare, pe la ușile caselor și respectiv, cum au fost contactați de către Traistar Nicolae.

Respectiv, nu există nici o legătură între declarațiile martorului Costăș Sergiu și tendința inculpatului Șochichiu Sergiu de a procura pentru sine un apartament, mai mult, se confirmă tendința inculpaților de a obține profituri din cumpărarea-vânzarea apartamentelor, or, martorului Costăș Sergiu, inculpatul Șochichiu Sergiu urma să-i ofere suma de aproximativ 150 dolari SUA.

Instanța de apel a notat că, prima instanță neîntemeiat a respins declarațiile martorului Costăș Sergiu date la faza urmăririi penale, or, aceste declarații urmau a fi apreciate prin coroborare cu întreg suportul probator administrat la cauza penală. Mai mult, declarațiile acestui martor de la faza urmăririi penale excelează prin coerență, consecutivitate și redarea unor fapte real petrecute, pe când declarațiile date în cadrul ședinței de judecată în prima instanță nu pot fi apreciate prin coroborare cu alte materiale anexate la cauza penală.

Cu referire la declarațiile inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a oferit nici o apreciere, or, în cazul în care se acceptă aceste declarații, prima instanță urma să indice acel suport probatoriu care confirmă declarațiile inculpaților, astfel încât acestea să fie apreciate prin coroborare cu alte probe.

În acest context, instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatei Lipcanu Tatiana fiind considerate drept o tactică de apărare, constatând că declarațiile acesteia se combat prin declarațiile părții vătămate Drebot Tamara, care a indicat că, apartamentul xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx l-a cumpărat prin intermediul unui anunț din ziarul „Makler”, iar la telefon i-a răspuns Lipcanu Tatiana. Respectiv, la semnarea contractului de vânzare-cumpărare la biroul notarial era prezentă și inculpata Lipcanu Tatiana. Prin declarațiile martorului Ispari Natalia se combate versiunea înaintată de către inculpata Lipcanu Tatiana precum că, unica dată când l-a văzut pe Traistar Nicolae a fost ziua când acesta a semnat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului și anume lângă biroul notarial, deoarece chiar inculpata Lipcanu Tatiana a declarat că, tot acolo era prezentă și Ispari Natalia.

La fel, declarațiile inculpatei Lipcanu Tatiana se combat și prin declarațiile martorului Costaș Sergiei care a indicat că, a făcut cunoștință cu Lipcanu Tatiana prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, iar după ce au apărut careva probleme persoanele, de cumpărarea apartamentului s-a ocupat Șochichiu Sergiu împreună cu Lipcanu Tatiana.

Totodată, instanța de apel a respins declarațiile inculpatei Lipcanu Tatiana care a indicat că, a fost telefonată de Ispari Natalia care a comunicat că dorește să cumpere cu Șochichiu Sergiu un apartament și respectiv, să-i împrumute suma de 1 500 dolari SUA, or, careva acte confirmative în acest sens, la materialele cauzei penale nu au fost anexate.

Tot în acest context, instanța de apel a notat că, poziția inculpatei Lipcanu Tatiana se combate și prin rezultatele examinării fotocopiilor a paginii nr.35 din ziarul „Makler” a nr.126 din 19.01.2001 și nr.129 din 26.10.2001 cu privire la punerea în vânzare a apartamentului xxxxx din str. Xxxxx de către Lipcanu Tatiana.

Instanța de apel a apreciat critic și declarațiile inculpatului Șochichiu Sergiu fiind considerate drept o tactică de apărare a inculpatului, acestea nu au nici un suport probatoriu și nu pot fi apreciate prin coroborare cu alte probe administrate la cauza penală. Astfel, instanța de apel a constatat că, declarațiile inculpatului privitor la faptul că, a procurat de la Traistar Nicolae apartamentul pentru a locui cu soția, iar după ce ultima a aflat că, în apartament a locuit o persoană bolnavă de tuberculoză, a refuzat să locuiască și respectiv, a fost nevoit să-l vândă, se combat prin declarațiile martorului Ispari Natalia care deși a indicat că, a fost o dată în apartamentul procurat de Șochichiu Sergiu, aceasta nu a putut descrie locul amplasării apartamentului și nu a putut comunica dacă în apartament era sau nu mobilă, precum și prin declarațiile martorului Costaș Sergiu care au fost analizate de către instanța de apel.

În ansamblu, declarațiile inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu se combat și prin rezultatele rapoartelor de expertiză nr.237 din 09.07.2006, nr.240, 241 din 12.07.2006, nr.190 din 29.05.2009, nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 și nr.1751/2008 din 07.07.2010.

Instanța de apel a considerat aprecierea primei instanței ca fiind inadmisibilă, or, instanța de judecată urmează să aprecieze concluzia raportului de expertiză în coroborare cu alte probe administrate la cauza penală, să expună acele argumente pentru care va reține sau dimpotrivă, va respinge concluzia unui raport de expertiză. În speță, prima instanță a substituit organul competent de efectuare a expertizei, indicând că, „există o diferență foarte mare între cifrele și literele care sunt reflectate în certificatele nr.462772 și nr.xxxxx, care au constituit obiectul expertizei și cifrele și literele din mostrele de comparație a cet. Lipcanu Tatiana”.

Prin raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2009 în cadrul căruia s-a stabilit că, impresiunea de șampilă din numele „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău” din certificatul nr.xxxxx din 12 iulie 2001, nu a fost creată cu șampila „Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat/Agenția Teritorială Chișinău”.

Această impresiune a fost creată cu o altă șampilă special confecționată (contrafăcută) după modelul șampilei originale.

Impresiunea de facsimile în litigiu din certificatul nr.xxxxx din 12 iulie 2001, nu a fost creată cu facsimilele „Nicolae Croitoru”. Această impresiune a fost creată cu un alt facsimile special confecționat (contrafăcut) după modelul facsimilului original (f.d.133-137 vol. VI).

Prin raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 s-a stabilit că, impresiunile de șampilă din numele „Departamentul privatizării și administrării proprietății de Stat” din certificatele agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001 au fost create cu unul și același clișeu de șampilă, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea de șampilă din certificatul Agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001, prezentat ca mostră. Impresiunile facsimile „Nicolai Croitoru” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001 au fost create cu unul și același clișeu facsimile, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea facsimile din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.049753 din 26.06.2001 și din celelalte certificate, prezentate ca mostre. Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele „Exec. V. Ursu” din certificatele Agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001, probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană (*f.d.139-140 vol. VI*).

Prin raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana. Semnăturile din rubricile „Exec. V. Ursu” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana, prin imitare servilă a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana.

Semnătura din rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea în litigiu nr.543 Bo din 27.10.2000 a fost îndeplinită de către numitul Chirița Alexandru prin executarea semnăturii lui autentice (*f.d.149 vol. VI*).

Prin raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 s-a stabilit că, inscripțiile din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana (*f.d.16-26 vol. XII*).

Prin raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010 s-a stabilit că, inscripțiile manuscrise din rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirița Alexandru (*f.d.46-51 vol. XII*).

Prima instanță a indicat că, experții au ajuns la concluzii incorecte, deoarece ultimii din motive necunoscute, nu au folosit mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana din anul 2001, care se conțin în documentele ce au fost întocmite de către ultima în anul 2001 și care au fost puse la dispoziția experților de către organul de urmărire penală. A mai invocat prima instanță și faptul că, ambele certificate, care au constituit obiectul expertizei au fost întocmite în anul 2011, ca urmare, experții pentru a răspunde corect și întemeiat la întrebările reflectate în ordonanța de numire a expertizei urmau să compare scrisul ce se conține în certificatele menționate întocmite în anul 2001 de către Agenția teritorială a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, cu mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana, ce se conțin în documentele care

au fost întocmite de către aceasta în anul 2001 și care au fost puse la dispoziția experților și nicidecum cu mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana din 2007, 2008 sau din 2010.

Instanța de apel a considerat neîntemeiată critica primei instanțe, iar în acest sens a indicat că, prin ordonanța pentru dispunerea efectuării expertizei grafoscopice suplimentare din 20.05.2009, s-a pus la dispoziția experților modele condiționat libere și mostre experimentale a manuscrisului cet. Lipcanu Tatiana.

Potrivit conținutului raportului de expertiză nr.190 din 29.05.2009 s-a atestat că, la dispoziția experților au fost puse mostre experimentale condiționat libere ale semnăturilor și scrisului numiților Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu și Ispari Natalia.

Astfel, din cuprinsul raportului de expertiză menționat nu poate fi constatat care mostre din cele care au fost puse la dispoziția experților au fost folosite nemijlocit la efectuarea expertizei, or, în cazul în care primei instanțe i-au apărut careva neclarități, urma să audieze expertul în condițiile art.153 Cod de procedură penală.

Conform raportului de expertiză nr.190 din 29 mai 2009 s-a concluzionat că, semnăturile din rubricile „Exec. V. Ursu” a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana, prin imitare servilă a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana. A răspunde la întrebarea dacă semnătura din rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea în litigiu nr.7620 B din 26.07.2001 a fost îndeplinită de către numiții Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu, Ispari Natalia sau de altă persoană nu este posibil din cauza diferenței de transcriere a semnăturii în litigiu și semnăturilor sus-numiților și volumului mic de material, ce se conține în semnătura în litigiu.

Instanța de apel a reținut că, prin ordonanța de dispunere a expertizei grafologice din 14.06.2010, s-a dispus numirea în cauza penală nr.2005428086 efectuarea unei contraexpertize grafologice în comisie de către alți experți, spre executare DT-C al MAI cu participarea experților CNEJ.

În motivarea ordonanței de dispunere a contraexpertizei grafologice s-a invocat că, raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196/CGP/ efectuat de către CNEJ nu este suficient de clar și complet, de asemenea nu au fost date răspunsuri la toate întrebările indicate în ordonanță și anume cu privire la înscrierile manuscrite în certificatele nr.462772 din 20.06.2001, nr.xxxxx din 12.07.2001 din rubrica „Exec. V. Ursu” de cine a fost executată.

Astfel, potrivit raportului de expertiză nr.1751/2008 din 07 iulie 2010, s-a concluzionat că, înscrierile manuscrite în rubricile „nr” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana.

Semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica „Semnătura solicitantului” din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirița Alexandru.

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28.12.2010 a fost respins ca neîntemeiată plângerea avocatului Oancea Iurie în numele lui Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu privind declararea nulă a ordonanței procurorului secției conducerea urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, Baciu Oleg

din 23.09.2010 de respingere a cererii apărătorului cu privire la numirea contraexpertizei în cadrul cauzei penale nr.2005428086 și ordonanței Prim-adjunctului Procurorului General, Pîntea Andrei din 28.10.2010 de respingere a plîngerii petiționarului, declararea ilegalității inacțiunilor procurorului cu obligarea procurorului în asigurarea în baza art.6 din CțEDO și termenului rezonabil la efectuarea urmăririi penale (f.d.63-65 vol. XII).

Instanța de apel a constatat că, deși prima instanță a indicat că experții din cadrul Direcției Tehnico-Criminalistice a MAI al Republicii Moldova și Centrului National de Expertize Judiciare pe lângă Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu sunt capabili să efectueze o expertiză obiectivă cu respectarea prevederilor Codului de procedură penală, totuși, prima instanță nu a indicat, cu referire la articolele din Codul de procedură penală, care au fost normele procesual-penale ce au fost încălcate, fie procedura de dispunere a efectuării expertizei, fie întocmirea și prezentarea raportului de către expert.

La fel, instanța de apel a notat că, prima instanță, la respingerea concluziilor rapoartelor de expertiză, urma să indice motivele pentru care nu se vor lua în calcul aceste concluzii, însă prima instanță s-a limitat la indicarea doar a faptului că, concluziile rapoartelor de expertiză sunt contradictorii.

Cu referire la art.22 din Legea nr.1086 din 23.06.2000 „Cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale”, instanța de apel a notat că, instanța de judecată nu este legată de concluziile din raportul de expertiză, acestea constituind elemente de convingere, lăsate la libera apreciere a instanței de judecată, ca și celelalte mijloace de probă, însă, este necesar ca soluția instanței de judecată, acceptarea sau respingerea concluziilor expertului, să fie motivată, mai ales când, ajungând la alte concluzii în baza altor probe, instanța de judecată respinge raportul de expertiză ca fiind contradictoriu.

Astfel, analizând rapoartele de expertiză efectuate în cauza penală, instanța de apel a reținut că experților le-au fost puse întrebările, și anume: au fost oare executate înscrisurile manuscrise din rubricile „nr” și „La nr. din”, rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.462772 și nr.xxxxx, în litigiu de către Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu, Ispari Natalia sau de altă persoană?; a fost oare executată semnătura în rubrica „semnătura solicitantului” din cererea nr.7620 B din 16.07.2001 întocmită din numele lui Traistar Nicolae de către Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu, Ispari Natalia sau de o altă persoană?.

La dispoziția experților, instanța de apel a reținut că, au fost puse modele condiționat libere și mostre experimentale a scrisului cet. Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu și Ispari Natalia.

Astfel, instanța de apel a constatat că, pentru a răspunde la întrebările formulate, experții urmau să stabilească de cine au fost executate semnăturile din rândul mai multor persoane, inclusiv și Lipcanu Tatiana.

Respectiv, conform conținutului raportului de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010 instanța de apel a reținut că... „la examinarea comparativă a înscrisurilor manuscrise în rubricile „nr” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001 cu modelele de scris ale Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu, Ispari Natalia au fost stabilite coincidențe cu modele de scris de Lipcanu Tatiana ca de ordin general și de ordin individual, fiind indicate aceste criterii în mod desfășurat”.

La fel, se indică faptul că, „coincidențele generale și individuale constatate sunt esențiale și suficiente pentru a formula o concluzie de probabilitate că, înscrisurile manuscrise în rubricile „nr.” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil de către Lipcanu Tatiana”.

Tot din conținutul raportului de expertiză nr.1751/2008 din 07.07. 2010, instanța de apel a constatat că... „în urma examinării comparative prealabile a semnăturii în litigiu de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001 cu modelele de scris ale Chiceva Tatiana, Lipcanu Tatiana, Chirița Alexandru, Șochichiu Sergiu, Ispari Natalia au fost stabilite coincidențe de ordin general ca dimensiune, înclinație și coincidență de ordin individual cu modele de semnătură și scris executate de Lipcanu Tatiana”.

La fel, „coincidențele generale și individuale constatate sunt esențiale și suficiente pentru a formula o concluzie de probabilitate că, semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001 au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana”.

Astfel, instanța de apel a menționat că, concluziile raportului de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196/CGP/ din ' 28.05.2010 și a raportului de expertiză nr.1751/2008 din 07 iulie 2010 urmează să fie reținute și apreciate în coroborare cu alte mijloace de probă administrate la cauza penală (declarațiile martorilor Ursu Vasile, Costăș Sergiu, Ispari Natalia, precum și alte materiale administrate la cauza penală și care au făcut obiectul examinării în instanța de apel), care în totalitatea acestora stabilesc vinovăția inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal.

Cu referire la critica primei instanțe precum că, la materialele cauzei penale se conțin declarațiile martorului Costăș Sergiu, care fiind audiat în calitate de martor a recunoscut că, el a participat în anul 2001 la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa, str. Xxxxx, respectiv, dânsul a ridicat de la organele de stat documentele necesare înstrăinării apartamentului, iar în acest sens, organul de urmărire penală pornind urmărirea penală în baza art.361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, nu a ridicat mostrele scrisului cet. Costăș Sergiu pentru a verifica dacă certificatele menționate au fost sau nu falsificate de către ultimul, instanța de apel a considerat-o neîntemeiată, și totodată, a sesizat contradicții între aprecierile și constatările primei instanțe. În acest context, prima instanță a indicat declarațiile martorului Costăș Sergiu date la faza urmăririi penale, pe care nu le-a apreciat și nu le-a luat în calcul, reținând declarațiile martorului Costăș Sergiu din cadrul ședinței de judecată, precum că el nu o cunoaște pe Lipcanu Tatiana, iar în procesele-verbale de audiere a lui în calitate de martor, întocmite de ofițerul de urmărire penală, ultimul a indicat incorect, precum că el o cunoaște pe Lipcanu Tatiana sau că chipurile a făcut cunoștință cu ea prin intermediul lui Șochichiu Sergiu.

Totodată, instanța de apel a constatat că, prima instanță a neglijat o parte din declarațiile martorului Costăș Sergiu date la faza urmăririi penale, la care a făcut referire prima instanță și anume că, martorul a declarat că, a primit o procură de la Traistar Nicolae pentru a putea participa și ridica documente din numele lui, pentru a putea vinde apartamentul. El a fost la IMGFL, la Oficiul Cadastral și de acest lucru a cunoscut Șochichiu Sergiu, de la care a luat documentele necesare, dar ce fel de documente nu mai ține minte. Martorul nu ține minte dacă a fost la Agenția de Privatizare.

Prima instanță a mai indicat și faptul, că Șochichiu Sergiu a fost obligat să restituie lui Drebot Tamara suma de 6 000 dolari, ca urmare a deciziei Colegiului civil al Curții

de Apel Chişinău din 24.11.2004 cet. Drebot Tamara i-a fost eliberat titlul executoriu cu nr.21-2593 în baza căruia ultima este în drept să primească de la cet. Şochichiu Sergiu suma de 6 000 dolari SUA.

La acest capitol, prima instanţă a condamnat inacţiunile părţii vătămate Drebot Tamara în favoarea inculpaţilor Lipcanu Tatiana şi Şochichiu Sergiu, astfel încât, în concepţia primei instanţe, inacţiunile părţii vătămate echivalează cu faptul că, faptele imputate inculpaţilor nu conţin semnele laturii obiective şi subiective ale infracţiunilor incriminate acestora.

Respectiv, instanţa de apel nu a putut reţine, ca fiind de o importanţă majoră în stabilirea nevinovăţiei inculpaţilor faptul, că partea vătămată Drebot Tamara nu a solicitat executarea titlului executoriu care a fost eliberat pe numele ei sau faptul că nu a contestat decizia instanţei de judecată privind evacuarea din xxxxx , amplasat pe adresa str. Xxxxx.

Astfel, instanţa de apel a considerat necesar de a explica faptul că, acţiunile inculpaţilor Lipcanu Tatiana şi Şochichiu Sergiu întrunesc latura obiectivă a infracţiunii prevăzute de art.190 Cod penal. Dâşii prin înţelegere şi de comun acord, prin înşelăciune (inculpaţii cunoşteau despre faptul că, inculpatul Şochichiu Sergiu deţine în mod ilegal dreptul de proprietate asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx), au creat falsa realitate despre faptul că, deţin dreptul de proprietate asupra apartamentului, şi respectiv, au înstrăinat acest bun imobil părţii vătămate Drebot Tamara, cauzându-i astfel un prejudiciu material în proporţii mari

Din aceste motive, instanţa de apel a constatat reaua-credinţă a inculpaţilor, activitatea infracţională a ultimilor privind dobândirea ilicită a bunurilor părţii vătămate (suma primită de inculpaţi pentru vânzarea apartamentului), au cauzat părţii vătămate un prejudiciu în proporţii mari, i-au lezat dreptul de proprietate, au purces la falsificarea certificatelor Agenţiei de Privatizare pentru a putea înstrăina xxxxx amplasat pe adresa str. Xxxxx, respectiv, pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare dintre Traistar Nicolae şi Şochichiu Sergiu, pentru urmărirea scopului de a obţine un profit ilegal, respectiv, înstrăinarea ulterioară a acestui apartament. Din aceste considerente, instanţa de apel a respins, ca fiind neîntemeiată, poziţia primei instanţe privind existenţa unor relaţii civile, decisivă fiind, în concepţia primei instanţe, decizia Colegiului Civil al Curţii de Apel Chişinău din 24.11.2004. '

Instanţa de apel a enunţat că dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii a unui document falsificat anterior de o altă persoană, urmează a fi calificată doar conform art.190 Cod penal.

In acest caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art.361 Cod penal, deoarece, reieşind din prevederile art.118 Cod penal, prezentarea unor asemenea documente apare ca varietate a înşelăciunii, deci şi a componenţei de escrocherie. In acelaşi timp, falsificarea unor astfel de documente, urmată de folosirea lor de către falsificator în vederea sustragerii bunurilor, trebuie calificată conform art.art.190, 361 Cod penal.

Instanţa de apel a constatat că, acţiunile inculpaţilor Lipcanu Tatiana şi Şochichiu Sergiu întrunesc latura obiectivă a infracţiunii prevăzute de art.361 Cod penal, cu agravantele prevăzute la alin.(2) lit. b), d) al acestui articol, „săvârşite de două sau mai multe persoane”, „soldate cu daune în proporţii mai intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice”, exprimată prin confecţionarea, deţinerea şi folosirea documentelor oficiale false - certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001 şi nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenţiei de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce

nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, după care Șochichiu Sergiu a anexat certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007 la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către OTC Chișinău, după care a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685 din 12.10.2001 dintre Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu și respectiv, contractul de vânzare-cumpărare cu nr.8468 din 02.11.2001 încheiat între Șochichiu Sergiu și Drebot Tamara.

Instanța de apel a considerat că, la realizarea laturii obiective a infracțiunii de escrocherie, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au avut rolul de autor și organizator, prevăzute de art.42 alin.(2), (3) Cod penal, au acționat de comun acord, conform planului bine chibzuit, întocmit de Lipcanu Tatiana și sub conducerea acesteia, împărțind rolurile, au organizat și confecționat două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001 întocmite din numele Agenției de Privatizare. Ulterior, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Nicolae Traistar către OTC Chișinău, după care Traistar Nicolae împreună cu Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana s-au prezentat la Biroul notarului „Florea Adelina”, unde au autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit ilegal proprietar unic a imobilului, în schimbul sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au plasat un anunț cu privire la vânzarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care se afla în căutarea procurării unui apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari SUA și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

Pentru a fi mai convingători, prin înșelăciune și abuz de încredere și ca Drebot Tamara să nu se răzgândească de a procura xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, la 02.11.2001, la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu împreună cu Drebot Tamara s-au deplasat la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care judecătorul Catană Angela a confirmat faptul despre retragerea vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia. Apoi, s-au prezentat la Biroul notarului „Isiumbeli Elena”, de pe str. Xxxxx, ap. 3, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

În ceea ce privește apelul părții vătămate Prijilevscaia Tamara instanța de apel l-a considerat întemeiat.

Cu referire la argumentele primei instanțe privitor la faptul că, acuizarea de stat a încălcat dreptul inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu de a fi informat în mod amănunțit asupra naturii și cauzei aduse împotriva sa, prevăzut de art.6 § 3, lit. a) din CțEDO.

Făcând referire la prevederile art.6 § 3 lit. a) din CțEDO, instanța de apel a conchis că, prima instanță a indicat că, din învinuirea înaintată inculpaților, nu reiese clar ce anume au săvârșit inculpații: au însușit de la partea vătămată suma de 6 500 dolari SUA, suma ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83597 lei sau au privat-o ilegal de dreptul de proprietate asupra xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, așa cum este indicat în rechizitoriu și în ordonanța de punere sub învinuire: „lipsind-o de proprietate, care conform art.46 din Constituția Republicii Moldova, este garantată. Mai mult, la începutul învinuirii se menționează precum că, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au săvârșit fapte soldate cu daune materiale și morale în proporții deosebit de mari părții vătămate, însă la sfârșitul ordonanței de punere sub învinuire, procurorul a indicat că, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: „Autorul și organizatorul escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșite de două sau mai multe persoane, în proporții mari”.

Instanța de apel, analizând jurisprudența CEDO în ceea ce privește dreptul de a fi informat despre cauza și natura acușării, atât criteriile generale invocate de CEDO, cât și criteriile particulare ce reies din esența speței supusă examinării în fata Curții, instanța de apel a constatat că, în speță, nu poate fi constatată o încălcare a dreptului inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu privind dreptul de a fi informat despre cauza și natura acușării, iar în acest sens, instanța de apel a indicat că, prin ordonanța de punere sub învinuire din 17 ianuarie 2012 emisă în privința inculpatei Lipcanu Tatiana și ordonanța de punere sub învinuire din 23 ianuarie 2012 emisă în privința inculpatului Șochichiu Sergiu, în baza criteriilor definite de CEDO se atestă că, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au fost informați într-o manieră detaliată asupra acușăției, adică a faptelor materiale care sunt puse în sarcina lor. Respectiv, organul de urmărire penală a inclus în ordonanțele de punere sub învinuire toantele capetele de învinuire, toate faptele imputate inculpaților, aceleași care au fost incluse în rechizitoriu. Ulterior, atât în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, cât și în instanța de apel, acușarea de stat nu a invocat și nu a modificat contextul factologic imputat inculpaților, or, instanța de apel constată că, în cauza Mattocia contra Italiei, CEDO a constatat că, pe parcursul judecării, versiunea acușatorilor asupra stării de fapt, anume asupra locului și a momentului săvârșirii faptei s-a modificat de mai multe ori, fără ca reclamantului să i se fi comunicat acest fapt în avans pentru a-și pregăti o apărare adecvată.

La fel, instanța de apel a constatat, în actele de învinuire înaintate inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu (ordonanțele de punere sub învinuire) a fost respectat și cel de-al doilea criteriu invocat de CEDO la respectarea art.6 § 3, lit. a) din CțEDO, și anume, în ceea ce privește natura acușăției, adică calificarea juridică a faptelor. Astfel, instanța de apel a constatat că, prin ordonanțele de punere sub învinuire, organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile inculpaților și le-a prezentat acestora într-o manieră detaliată, cu trimiterea exactă la normele penale care au fost încălcate, și anume art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, încadrare juridică care a fost susținută de către acușarea de stat atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În ansamblu, instanța de apel a apreciat că, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au dispus de elemente suficiente pentru a înțelege în întregime acușăția îndreptată împotriva lor.

Instanța de apel a constatat că, argumentele primei instanțe aduse în susținerea faptului, că acuzarea de stat a încălcat prevederile art.6§3 lit. a) din Convenție, nu se referă nici la faptul că, acuzarea înaintată nu a fost redată într-o manieră detaliată asupra cauzei acuzației, adică a faptelor materiale și nici asupra naturii acuzației, adică calificarea juridică a faptelor, dar prima instanță a relevat aspectul ce tine dacă, inculpații au sustras suma de 6 500 dolari sau a privat-o ilegal de dreptul de proprietate asupra apartamentului amplasat pe adresa str. Xxxxx.

În acest context, instanța de apel a considerat că, această chestiune nu poate constitui o încălcare a dreptului de a fi informat în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației, ori, prima instanță urma să țină cont de ansamblul acțiunilor infracționale imputate inculpaților, respectiv, faptul că, inculpata Lipcanu Tatiana, în comun acord cu Șochichiu Sergiu, sub conducerea primei, intenționat și prin abuz de încredere, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la OTC Chișinău, Biroul notarului „Florea Adelina”, Judecătoria Centru, prin ce au creat iluzii privind faptul că, Șochichiu Sergiu este proprietar „legitim „al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul de bună-credință Drebot Tamara, iar prin aceste acțiuni, inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari, lipsind-o de dreptul de proprietate.

Astfel, prima instanță urma să țină cont de faptul că, „însușirea ilegală a sumei de 6 500 dolari SUA” și „privarea de dreptul de proprietate” sunt într-o relație continuă, ori, prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare cu partea vătămată Drebot Tamara inculpații au însușit ilegal suma de 6 500 dolari SUA. Ca urmare a faptului că, Șochichiu Sergiu nu este proprietar legal al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, partea vătămată nu avea posibilitate să dobândească dreptul de proprietate asupra bunului imobil, deși era cumpărător de bună-credință, astfel încât acțiunile inculpaților au afectat dreptul de proprietate al părții vătămate.

Instanța de apel a considerat necesar de a semnaliza faptul că motivarea primei instanțe expusă în sentința în ceea ce privește constatarea faptului că, acțiunile inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin.(2), lit. b), d) Cod penal, nu constituie altceva decât o preluare directă a dezbaterilor apărătorului inculpaților, avocatului Oancea Iurie.

Astfel, instanța de apel a specificat faptul că, prima instanță urma să indice acele argumente sau motive proprii ale instanței de judecată care stau la baza acceptării și reținerii argumentelor avocatului Oancea Iurie, or, prima instanță a preluat în totalitate aceste argumente ca fiind constatate, fără a purcede la o verificare a temeiniciei acestor argumente.

O astfel de motivare a unei sentințe de achitare nu poate corespunde art.6 din CtEDO.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel a făcut referire la prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal.

Instanța de apel, ***referitor la acțiunea civilă*** înaintată de partea vătămată Prijilevscaia (Drebot) Tamara și cu trimitere la prevederile art.art.219, 221, 225 Cod de procedură penală, a constatat că, din informația anexată la materialele cauzei penale (f.d.168-171 vol. VI) se atestă că, costul mediu al apartamentelor în euro în mun. Chișinău, sect. Botanica cu 2 odăi este de 42 250 euro.

În acțiunea civilă înaintată de partea vătămată se atestă, că după procurarea apartamentului xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx a fost procurată, schimbată și instalată ușa metalică de la intrare în sumă de 400 euro, a fost procurată și instalată tehnica sanitară care lipsea în sumă de 100 euro, au fost procurate și instalate pervazuri, plitele care lipseau, au fost curățați și îndreptați pereții, lipite tapete, remunerați muncitorii în sumă totală de 3 000 euro, a fost procurată și instalată coloana de gaz în sumă de 100 euro, a fost procurat și instalat contor de gaz în sumă de 850 lei, au fost procurate și instalate țevi de apă și tehnică sanitară în sumă de 300 euro.

Deci, ținând cont de prevederile art.225 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel constatând faptul, că partea vătămată a solicitat încasarea de la inculpații Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae a prejudiciul material în sumă totală de 46 150 euro și sumei de 6 877,29 lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea serviciilor comunale, însă la materialele cauzei nu au fost anexate suficiente acte confirmative care să certifice suma prejudiciului material solicitat de partea vătămată, inclusiv cheltuielile de reparație a apartamentului, cheltuielile pentru achitarea serviciilor comunale, în acest sens urmând a fi administrate probe suplimentare.

Astfel, în vederea excluderii tergiversării examinării cauzei penale, dat fiind necesitatea administrării de noi probe, instanța de apel a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile înaintată de partea vătămată, urmând ca cuantumul despăgubirilor să fie soluționat de către instanța civilă, în ordinea procedurii civile.

Cât privește pretenția părții vătămate Prijilevscaia (Drebot) Tamara privind încasarea în mod solidar de la Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae a prejudiciului moral în sumă de 42 250 euro, instanța de apel a considerat pretenția respectivă întemeiată, pasibilă admiterii parțiale, cu specificarea chestiunii, că suma prejudiciului moral urmează a fi încasată, în mod solidar de la inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, iar din motiv că în privința inculpatului Traistar Nicolae, procesul penal a fost suspendat și nu a fost pronunțată o sentință de achitare sau condamnare, suma prejudiciului moral nu va fi încasată și din contul acestuia.

Astfel, având în vedere dispozițiile art.art.1422, 1423 Cod civil, inclusiv pct.25 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.9 din 09.10.2006 „Cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral”, instanța de apel a reținut că, nu se poate stabili un preț pentru suferințele morale produse acesteia, ca urmare a privării ilegale de dreptul de proprietate, proclamat de art.1 Protocol 1 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (*orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional*).

Instanța de apel a menționat că, suferințele psihice suportate nu pot fi cuantificate, orice sumă de bani nu poate duce la refacerea integrală a stării atât fizice cât și psihice a părții vătămate, ori, cuantumul prejudiciului moral nu poate constitui un prilej de îmbogățire fără just temei pentru partea vătămată în dauna inculpatului.

În consecință, instanța de apel a constatat că, acțiunile infracționale ale inculpaților au adus atingere dreptului de proprietate a părții vătămate Prijilevscaia (Drebot) Tamara, acțiuni infracționale care au fost de natură să provoace părții vătămate suferințe atât fizice, cât și psihice. Respectiv, luând în calcul cele trăite de partea vătămată, suma solicitată de partea vătămată 42 250 euro, cu titlu de prejudiciu moral este excesiv de mare și astfel, instanța de apel a apreciat că, suma de 30 000 lei, cu titlu de despăgubire

morală va reprezenta o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului moral suferit de partea vătămată Prijilevscaia (Drebot) Tamara. În rest, acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului moral a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

5. Avocatul Oancea Iurie în numele inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 10), 15) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței fără modificări.

În susținerea recursului apărarea a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece în acțiunile inculpaților lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de sustragere, soluție corect reținută de către prima instanță. În cazul deferit judecării, apărarea consideră evidentă prezenta relațiilor civile, lipsind cu desăvârșire elementul de bază al infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(4) Cod penal și anume - scopul cupidant (în schimbul sumei achitate 6 500 dolari SUA, pentru apartament, partea vătămată a primit xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx).

În susținerea apărării, recurentul a menționat și despre decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2004, potrivit căreia cauza a fost judecată definitiv ca fiind una cu caracter civil și drept urmare contractele în cauză de vânzare-cumpărare fiind declarate nule, cu întoarcerea părților la poziție inițială.

În speță, existența contractelor de înstrăinare a xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, confirmă existența unui drept cu caracter civil și aceste înscrisuri, fiind probe în cauza penală, garantau în mod real dreptul părții vătămate de a pretinde despăgubiri, formulând o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun, în baza normelor dreptului civil: art.50 Cod civil (red.1964), art.art.218, 219, 227, 228 Cod civil.

Deci, soluționarea litigiului cu privire la legalitatea vânzării-cumpărării xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, conform legislației naționale de către o instanță civilă, în cadrul căruia Șochichiu Sergiu a fost obligat să întoarcă lui Drebot Tamara suma de 6 000 dolari SUA, confirmă faptul că nu era necesar de a porni urmărirea penală pe faptul pretensei dobândiri ilicite a sumei de bani menționate de la Drebot Tamara.

În același context, apărarea a adăugat că, la faza inițială a urmăririi penale, judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a emis încheierea din 15.05.2006 (f.d.34 vol. III), în baza căreia a respins demersul procurorului privind autorizarea efectuării ridicării de la Biroul notarial „Florea Adelina” a documentelor privind vânzarea-cumpărarea xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, invocând drept temei că, în privința legalității tranzacției de vânzare-cumpărare a apartamentului, este adoptată o decizie definitivă, prin care s-a dispus restituirea mijloacelor valutare părții vătămate Drebot Tamara în sumă de 6 000 dolari SUA.

La fel, apărarea și-a exprimat dezacordul și în privința admiterii în principiu a acțiunii civile în partea prejudiciului material, inclusiv încasarea cheltuielilor pentru achitarea serviciilor comunale, invocând că în favoarea părții vătămate, pe lângă faptul că este proprietara apartamentului în litigiu, au fost neîntemeiat admise și încasate sumele 46 150 euro cu titlu de prejudiciu material și 6 877,29 lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea serviciilor comunale, astfel, în viziunea apărării, nu inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu sunt vinovați de sustragere dar partea vătămată se face vinovată de șantaj în privința primilor, dat fiind faptul că a fost despăgubită greșit.

În continuare, apărarea a invocat că, situația juridică creată la moment, a fost provocată datorită pasivității părții vătămate Drebot Tamara, care fiind proprietara apartamentului în cauză urma, însă nu a contestat decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2004, prin care în opinia apărării au fost ilegal recunoscute

nule contractele de vânzare-cumpărare, încheiate între inculpați și partea vătămată, cu aducerea părților la poziția inițială, deoarece nu era viciată voința cet. Traistar Nicolae, în ceea ce ține de vânzarea jumătății apartamentului în cauză, care în exclusivitate îi aparține ultimului cu drept de proprietate. Deci, reieșind din cele menționate supra, apărarea susține că, chiar dacă a fost incriminată sustragerea de către inculpați a bunurilor părții vătămate Drebot Tamara, aceasta urma să se încadreze maximum în suma de 3 250 dolari SUA, iar suma prejudiciului material încasat, urma să nu depășească 23 075 euro.

Totodată, apărarea făcând referire la prevederile art.art.24, 26 alin.(3), 415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, inclusiv la pct.14.5 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, a menționat că, după o sentința de achitare, instanța de apel în afară de inculpați și martorul Ursu Vasilii, urma să purceadă și la audierea părții vătămate cât și a martorilor Costaș Sergiu, Ispari Natalia la declarațiile cărora au făcut referire în apelurile sale, atât procurorul cât și partea vătămată, considerând că anume aceste depoziții sunt esențiale întru confirmarea vinovăției inculpaților și în baza acestor declarații, a pronunțat hotărârea de condamnare. Mai mult, sarcina probațiunii urma să-i revină părții acuzării.

Sub aspectul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, apărarea a specificat că, partea descriptivă a deciziei instanței de apel contrazice dispozitivul acesteia, și anume, instanța de apel greșit a condamnat inculpații pentru o singură faptă de 2 ori, invocând în partea motivatoare că ultimii au prejudiciat partea vătămată în proporții deosebit de mari, iar în dispozitiv condamnă inculpații în baza art.190 alin.(4) Cod penal (*escrocherie în proporții mari*). Mai mult, instanța de apel în partea motivatoare, la compartimentul individualizării pedepsei, face referire la numele unor inculpați care nu au tangență cu speța respectivă (*Gh. Ceban, V. Ciobanu, I.Ceban*), iar în dispozitiv aplică pedeapsa inculpaților Lipcanu Tatiana și Șochiciu Sergiu.

Sub aspectul aceleiași norme de drept invocate supra, apărarea a enunțat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei, a admis și o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, care se explică prin faptul că, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, anexat la materialele cauzei, în calitate de proprietar al xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx, figurează în prezent cet. Drebot Tamara, iar instanța de apel ignorând proba menționată, nu s-a expus asupra înscrisului prezentat de către inculpați în vederea confirmării nevinovăției acestora. Mai mult, instanța de apel, fără ca să constate, greșit a indicat în decizia contestată faptul că, suma achitată de partea vătămată pentru procurarea apartamentului în cauză 6 500 dolari SUA, a fost restituită părții vătămate Drebot Tamara, aceasta deoarece partea vătămată de fapt nu a achitat suma nominalizată de către instanța de apel 6 500 dolari SUA, dar suma de 6 000 dolari SUA, ori, 500 dolari SUA au fost achitați pentru stingerea datoriilor pentru serviciile comunale. Inculpații nu puteau să însușească banii care nu le-au fost transmiși, însă instanța de apel a ignorat și nu s-a expus pe marginea probelor care confirmă faptul că, începând cu anul 2004 și până în prezent, partea vătămată nu a ridicat titlul executoriu eliberat pe numele ei, pentru a primi suma de 6 000 dolari SUA, care a fost achitată pentru apartamentul menționata.

În contextul abordat supra, apărarea a evidențiat că, instanța de apel nu a combătut concluzia primei instanțe cu privire la încălcarea de către organul de urmărire penală a prevederilor art.19 alin.(3) Cod de procedură penală și anume că, în pofida faptului că toate tranzacțiile de vânzare-cumpărare a xxxxx, amplasat pe adresa, str. Xxxxx au fost

anulate la solicitarea cet. Traistar Natalia și la solicitarea ultimei a fost evacuată cet. Drebot Tamara din acest apartament, organul de urmărire penală nu a întreprins toate măsurile legale pentru audierea ei în cadrul prezentei cauze penale, inclusiv privind circumstanțele încheierii tranzacțiilor anulate, precum și scopul care a fost urmărit la înaintarea acțiunii de anulare a tranzacțiilor nominalizate supra, după ce a primit banii pentru acest apartament de la Traistar Nicolae. Astfel, cet. Traistar Natalia nu a fost dată în căutare pentru neprezentarea în fața organului de urmărire penală și în privința acesteia nu a fost pornită urmărirea penală pentru eschivarea de la depunerea declarațiilor conform art.313 Cod de procedură penală, mai mult, ultima a reușit să fie inclusă în fișa locuinței a acestui apartament în calitate de proprietar, deși la moment conform datelor OCT Chișinău, în calitate de proprietar figurează partea vătămată Drebot Tamara.

În materialele cauzei penale se conțin declarațiile cet. Costaș Sergiu (f.d.185-186 vol.VI), care fiind audiat în calitate de martor a recunoscut că el a participat în anul 2001, la vânzarea xxxxx, str. Xxxxx, a căruia proprietar la acel moment era cet. Traistar Nicolae și potrivit declarațiilor martorului menționat, el personal a ridicat de la organele de stat documentele necesare înstrăinării apartamentului, ori, organul de urmărire penală, pornind urmărirea penală în baza lit. b), d) alin.(2) art.361 Cod penal, pe faptul falsificării a două certificate nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462772 din 20.06.2011, nu a ridicat mostrele scrisului cet. Costaș Sergiu, pentru a verifica dacă certificatele menționate au fost sau nu falsificate de către ultimul.

Apărarea, la fel, a supus criticii și modalitatea de apreciere a probelor, invocând că instanța de apel, nu a dat apreciere cuvenită declarațiilor părții vătămate, din care rezultă că, anume cet. Traistar Nicolae a falsificat certificatele privind privatizarea apartamentului nominalizat, ori, depozițiile ultimului nu au fost reflectate integral în decizia contestată, ceea ce confirmă faptul că instanța de apel a denaturat aceste declarații.

La fel, apărarea cu trimitere la prevederile art.101 Cod de procedură penală, a invocat dezacordul și în privința soluției instanței de apel, care a pus la baza deciziei de condamnare anume declarațiile martorului Costaș Sergiu date la faza de urmărire penală, ignorând declarațiile acestui martor la etapa cercetării judecătorești, lăsând fără argumentare faptul că martorul dat a explicat, că divergențele între declarațiile vizate se datorează faptului că procesul-verbal întocmit de către ofițerul de urmărire penală nu era citeț, fiind semnat fără a pătrunde în esență.

Ce ține de declarațiile martorului Ursu Vasiliu, apărarea la fel a menționata că, instanța de apel nu a ținut cont că acesta a declarat că există un registru special în care sunt înregistrate certificatele eliberate de către Departamentul Privatizării și el a depus la organul de urmărire penală mostrele semnăturii și scrisului pentru efectuarea expertizelor în cadrul dosarului penal. La acest segment, apărarea a invocat că, în materialele cauzei penale lipsesc mostrele scrisului cet. Ursu Vasiliu, iar rapoartele de expertiză au fost întocmite fără mostrele scrisului acestui martor, mai mult, în materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar confirma faptul că organul de urmărire penală a examinat registrele interne ale Departamentului Privatizării, pentru a verifica dacă această instituție a eliberat sau nu certificatele menționate. Martorul Ispari Natalia a confirmat faptul că, xxxxx, amplasat pe adresa str. Xxxxx a fost procurat de către Șochichiu Sergiu pentru ea, în timpul în care a fost gravidă, însă, când a aflat că în acest apartament a trăit o persoană bolnavă de tuberculoză, ea a spus lui Șochichiu Sergiu că nu va trăi în acest apartament și ca urmare ei au decis să înstrăineze apartamentul dat.

Tot aici, apărarea a menționat că, atât partea vătămată Drebot Tatiana, cât și inculpatul Șochichiu Sergiu, nu au declarat că inculpata Lipcanu Tatiana a luat parte sau a participat la vânzare-cumpărare apartamentului menționat, mai mult, inclusiv și proprietarul inițial al bunului imobil menționat, Traistar Nicolae, nu a declarat că o cunoaște pe cet. Lipcanu Tatiana sau că ultima a pregăti careva documente necesare vânzării-cumpărării apartamentului nominalizat și prin urmare, de către organul de urmărire penală nu au fost acumulate probe ce ar confirma faptul că inculpații Lipcanu Tatiana sau Șochichiu Sergiu au urmărit scopul de a dobândi ilicit sau că au dobândit ilicit prin înșelăciune și abuz de încredere bunuri de la partea vătămată Drebot Tamara.

Cu referire la concluziile din raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07 iulie 2010, *„inscripțiile manuscrise în rubricile „nr” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a RM, au fost executate probabil de către Lipcanu Tatiana și că semnăturile de la rubrica „Exec.V. Ursu” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001 au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana”*, recurentul a specificat că, acestea sunt absolut neîntemeiate, deoarece fără aplicarea unor utilaje speciale se observă clar, că există o diferență foarte mare între cifrele și literele care sunt reflectate în certificatele nr.462772 și nr.xxxxx, care au constituit obiectul expertizei și cifrele și literele din mostrele de comparație a cet. Lipcanu Tatiana. Apărarea consideră că, experții au ajuns la concluzii incorecte, deoarece ultimii din careva motive necunoscute, nu au folosit mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana din anul 2001, care se conțin în documentele ce au fost întocmite de către ultima în anul 2001 și care au fost puse la dispoziția experților de către organul de urmărire penală.

Ambele certificate, care au constituit obiectul expertizei au fost întocmite în anul 2001, ca urmare, experții pentru a răspunde corect și întemeiat la întrebările reflectate în ordonanța de numire a expertizei, urmau să compare scrisul ce se conține în certificatele menționate întocmite în anul 2001 de către Agenția teritorială a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, cu mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana, ce se conțin în documentele care au fost întocmite de către aceasta în anul 2001 și care au fost puse la dispoziția experților și nicidecum cu mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana din anii 2007, 2008 sau 2010.

Asupra faptului că, la efectuarea expertizei nu au fost luate în considerație mostrele scrisului cet. Lipcanu Tatiana din perioada anului când a fost săvârșită infracțiunea se menționează și în procesele-verbale de comunicare a raportului de expertiză (f.d.28-29,44-45 vol. XII, cât și în cererile avocatului de numire a unei contraexpertize (f.d.55-56 vol. XII).

Tot la acest segment, apărarea a menționat că, rapoartele de expertiză nu sunt obiective, deoarece sarcina experților a fost de a compara scrisul din certificate cu mostrele semnăturilor prezentate ca fiind executate de Lipcanu Tatiana și prin urmare, obiectul expertizei este de comparare, dacă sunt identice, sau dacă au fost executate inscripțiile manuscrise de aceeași persoană în certificate și mostrele experimentale.

Expertul nu poate face concluzia, că inscripțiile manuscrise în rubricile „nr” și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, au fost executate probabil de către Lipcanu Tatiana și că, semnăturile de la rubrica „Exec. V. Ursu” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate probabil, de către Lipcanu Tatiana, pentru

că el nu a fost martor la întocmirea certificatelor și nici la întocmirea mostrelor. O astfel de concluzie, în viziunea recurentului, o poate face doar instanța pe baza mai multor probe și prin urmare, experții au ieșit din limitele competenței, deoarece au făcut o concluzie, care nu ține de competența lor și care nici nu putea fi făcută, ori, de fapt ei doar puteau să răspundă dacă sunt identice mostrele scrisului prezentat lor cu scrisul care se conține în certificatele menționate și dacă au fost făcute de una și aceeași persoană, fără a o nominaliza, pentru că ei nu pot categoric să spună, dacă Lipcanu Tatiana a executat semnăturile.

Aceasta este concluzie juridică și constatarea faptului, care putea fi făcut în exclusivitate doar de către instanță, pe marginea mai multor probe coroborate între ele și anume ca urmare a interpretărilor și depășirii atribuțiilor experților, instanța a fost dusă în eroare și eronat a luat în considerație rapoartele de expertiză menționate.

Recurentul a generalizat că, concluziile experților reflectate în rapoartele de expertiză în cauză poartă un caracter contradictoriu, mai mult, în baza ordonanței procurorului Baciu Oleg din 14.06.2010, ultimul a constatat că, raportul de expertiză nr.1302-1303/CNES/-196/CGP/ din 28 mai 2010 nu este clar și complet și ca urmare ultimul a dispus efectuarea unei contraexpertize.

6. Potrivit decizie Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2016 recursul declarat a fost admis, casat total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs a statuat că, instanța de apel adoptând soluția de admitere a apelului declarat de procuror cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare după o sentința de achitare, și-a motivat decizia adoptată, inclusiv pe declarațiile acuzatorii ale martorilor Ispari Natalia și Costaș Sergiu (f.d.127 vol. XIV), la care de altfel a făcut referire procurorul în apelul declarat (f.d.208-209 vol. 13), acești martor nu au fost audiați cu respectarea principiului nemijlocirii.

Astfel spus, instanța de apel în descriptivul deciziei sale face referire la declarațiile martorilor Ispari Natalia și Costaș Sergiu, care în opinia instanței de apel confirmă vinovăția lui Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, cu toate că a făcut referire la doctrina juridică națională și anume - a specificat că, *latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă, de asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate* (f.d.119 vol. XIV), a constatat ca fiind dovedită fapta inculpaților Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, însă fără a preciza **intenția** concretă a inculpaților de însușire a xxxxx, amplasat pe adresa, str. Xxxxx și anume - asupra căreia cote părți din apartamentul vizat a fost îndreptată intenția inculpaților, în situația în care Traistar Nicolae în speța dedusă judecării are calitate de inculpat și în privința acestuia cauza penală a fost suspendată. Colegiul penal menționează că, apartamentul vizat, după cum a constatat și instanța de apel, aparținea cu drept de proprietate lui Traistar Nicolae și fiicei acestuia, Traistar (Dahleke) Natalia, fiecare având cotă-parte.

De asemenea, instanța de recurs a enunțat că, din textul deciziei instanței de apel rezultă date eronate cu privire la numărul și data eliberării certificatului eliberat de Departamentul Privatizării a Agenției Teritoriale a mun. Chișinău și anume în partea descriptivă a deciziei instanța de apel, instanța a făcut referire la certificatului eliberat de către Departamentul Privatizării a Agenției Teritoriale a mun. Chișinău nr.462762

din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2007, pe când la materialele cauzei asemenea înscrisuri lipsesc, or, instanța de apel a introdus greșit în textul deciziei datele documentelor formând o diferență de 6 ani, concluzie care nu corespunde unor datelor precise (f.d.155, 156 vol. VI).

Astfel, instanța de recurs a relevat că, având în vedere specificul discrepantei între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține, instanța de apel adoptând decizia de condamnare, a comis o eroare gravă de fapt, menționată supra și circumscrisă în pct. 11 ¹⁾ art. 6 Cod de procedură penală, care raportată la prevederile art. 30 Cod penal, creează impresia precum că infracțiunea a fost prelungită, săvârșită în perioada anilor 2001 -2007, iar prescripția tragerii la răspundere penală în cazul dat, începe să curgă din anul 2007.

Totodată, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, în textul constator, acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art.190 alin.(5) Cod penal, specific fiind semnul calificativ „*proporții deosebit de mari*”, pe când în dispozitivul deciziei, instanța de apel a recunoscut inculpații Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, infracțiune care se axează pe indicele calificativ „*proporții mari*”.

Instanța de recurs făcut trimiterea la Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 27.05.2014 „Pentru controlul constituționalității Art. II al Legii nr.56 din 04.04.2014 pentru completarea art.60 Cod penal (prescripția tragerii la răspundere penală)”, din care rezultă că, efectul retroactiv al legii penale se răsfrânge inclusiv și asupra prescripției tragerii la răspundere penală, conchide că, instanța de apel, pentru o concluzie corectă, înlăturând erorile enunțate supra, stabilind momentul săvârșirii infracțiunii, urmează să discute și chestiunea dacă nu a intervenit termenul prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art.46 Cod penal (red.1961), inclusiv și sub aspectul suspendării prescripției, în cazurile în care persoana care a săvârșit infracțiunea, se sustrage de la anchetă sau judecată. Sancțiunea art.190 alin.(4) Cod penal, prevede închisoare de la 7 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe termen de până la 5 ani, iar potrivit art.46 alin.(4) Cod penal (red.1961), persoana nu poate fi trasă la răspundere penală, dacă au trecut 10 ani din ziua săvârșirii infracțiunii, pentru care poate fi aplicată o pedeapsă mai severă decât până la 5 ani.

7. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, apelul declarat a fost admis din alte motive, inclusiv și apelul declarat de către partea vătămată, casată, inclusiv din oficiu sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care:

- procesul penal în privința lui Lipcanu Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a ei la răspundere penală;

- procesul penal în privința lui Șochichiu Sergiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a lui la răspundere penală;

- procesul penal în privința lui Lipcanu Tatiana în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a ei la răspundere penală;

- procesul penal în privința lui Șochichiu Sergiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal a fost încetat pe motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere a lui la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Prijilevscaia Tamara a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea în mod solidar de la inculpații Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana în beneficiul părții vătămate a sumei de 6 000 dolari SUA, echivalentul în lei la momentul executării, cu titlu de prejudiciu material.

De la inculpați, s-a încasat în beneficiul părții vătămate Prijilevscaia Tamara câte 15 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

7.1. Instanța de apel a statuat că, instanța de fond a ajuns eronat la concluzia că Lipcanu Tatiana Petru și Șochichiu Sergiu Nicolae pe art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) și 361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, urmează a fi achitați din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

Subsecvent, instanța de apel a reținut că, prima instanță nu a ținut cont în totalitate de prevederile art.101 alin.(1), 384 alin.(3), 385 alin.(1) pct. 1)-4), 394 alin.(1). pct. 1), 2), 4), 5) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, în primăvara anului 2001, Lipcanu Tatiana a fost informată de către Șochichiu Sergiu că Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul xxxxx, de pe str. Xxxxx mun. Chișinău, pe care nu-l poate realiza din motiv că proprietari ai imobilului sunt el și fiica Natalia Traistar, care se află cu traiul permanent peste hotarele țării, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, însă ultima refuză săi elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu, a cerut și a primit setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx mun. Chișinău, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum, că fiica lui, Natalia Traistar nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor nr.237 din 09.07.2006, nr.240 nr.241 din 12.07.2006, nr.190 din 29.05.2009, nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010 și nr.1751/2008 din 07.07.2010.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Nicolai Traistar către Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, str. Armenească 42/B. Ulterior, de persoane abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrul bunurilor imobile Nr.1543-XIII din 25.02.98, au înregistrat la data de 16.07.2001, certificatul fals atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior inclus în dosarul cadastral a xxxxx de pe str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Traistar Nicolae împreună cu Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana, s-a prezentat la biroul notarului Adelina Florea situat pe bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals cu nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx, inclusiv Extrasul din Registrul bunurilor imobile, au autentificat Contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia S. Șochichiu a devenit ilegal proprietar a imobilului, contra sumei de 4 600 dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare

în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea xxxxx din str. Xxxxx. În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care se afla în căutarea procurării unui apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

Petru a fi mai convingători, prin înșelăciune și abuz de încredere, ca Drebot Tamara să nu se răzgândească de a procura apartamentul, la data de 02.11.2001 la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu împreună cu Tamara Drebot s-au deplasat la Judecătoria sec. Centru, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care judecătorul Angela Catană a confirmat faptul despre retragerea vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia. Mai apoi, s-au prezentat la Biroul notarului Isumbeli Elena, str. Xxxxx xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare xxxxx înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, suma ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu.

Astfel, Lipcanu Tatiana, în comun acord cu Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolai, sub conducerea primei, în perioada lunii octombrie 2001, până la data de 02 noiembrie 2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Biroul notarului Adelina Florea, Judecătoria Centru mun. Chișinău judecător Angela Catană, etc, prin ce au creat iluzii privind faptul, că Șochichiu Sergiu este un proprietar, „legitim” a apartamentului xxxxx, de pe str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credință, Drebot Tamara.

În circumstanțele menționate Lipcanu Tatiana, Șchiopu Sergiu și Traistr Nicolai prin acțiunile intenționate și ilegale, și-au atins scopul și au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate Drebot Tamara un prejudiciu material și moral în proporții mari, lipsind-o de proprietatea care, conform Legii Supreme a Societății și a Statului - art.46 din Constituția Republicii Moldova, Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia sânt garantate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Lipcanu Tatiana a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(2), (3) și 190 alin.(4) Cod penal, după indicii: *autorul și organizatorul escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, cu cauzarea de daune în proporții mari.*

Consecvent, tot ea, în primăvara anului 2001, a fost informată de către Șochichiu Sergiu că Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul xxxxx, de pe str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv că, proprietarii ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află cu traiul permanent peste hotarele țării, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, însă ultima refuză săi elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Lipcanu Tatiana, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de ea, prin intermediul lui Șochichiu Sergiu,

a cerut și a primit setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx, care în condiție nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Șochichiu Sergiu două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum, că fiica lui, Natalia Traistar nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor:

- raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunea de șampilă din numele „Departamentul privatizării și administrării proprietăților de stat Agenția teritorială Chișinău„, din certificatul nr.xxxxx din 12.07.2001, nu a fost creată cu ștampila „Departamentul privatizării și administrării proprietății de stat Agenția teritorială Chișinău”. Această impresiune a fost creată cu o altă ștampilă special confecționată (contrafăcută) după modelul ștampilei originale. Impresiunea de faimele în litigiu din certificatul nr. xxxxx din 12 iulie 2001, nu a fost creată cu faximilele „Nicolai Croitoru”. Această impresiune a fost creată cu un alt faximile special confecționat (contrafăcut) după modelul faximilului original. Raportul de expertiză nr.240 nr.241 din 12.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunile de șampilă din numele «Departamentul privatizării și administrării proprietăți de stat» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001 au fost create cu unul și același clișeu de ștampilă, dar care este un clișeu diferit de clișeu cu care s-a creat impresiunea de ștampilă din certificatul agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001, prezentat ca mostră. Impresiunile faximile «Nicolai Croitoru» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001 au fost create cu unul și același clișeu faximile, dar care este un clișeu diferit de clișeu cu care s-a creat impresiunea faximile din certificatele agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001 și din celelalte certificate, prezentate ca mostre. Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele «Exec. V. Ursu» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001 probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană;

- raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile nr. La nr. din _ a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana Petru. Semnăturile din rubricile «Exec. V. Ursu» a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana Petru prin imitare servila a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana Ion. Semnătura din rubrica «Semnătura solicitantului» din cererea în litigiu nr.543 Bo din 27.10.2000 a fost îndeplinită de către numitul Chirita Alexandru Ion prin executarea semnăturii lui autentice;

- raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010, prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile "nr." și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana;

- raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010, prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile "nr." și „La nr. din” din certificatele nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnăturile de la rubrica «Exec. V. Ursu» din certificatele nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica «Semnătura solicitantului» din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirita Alexandru Ion.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Nicolae Traistar către Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, str. Armenească 42/B. Ulterior, de persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile Nr.1543-XIII din 25.02.98, au înregistrat la data de 16.07.2001, certificatul fals atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior inclus în dosarul cadastral a xxxxx de pe str. Titulescu, 26 mun. Chișinău.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Lipcanu Tatiana împreună cu Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolae s-au prezentat la biroul notarului Adelina Florea situat pe bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals cu nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx, inclusiv Extrasul din Registru bunurilor imobile, au autentificat Contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia S. Șochichiu a devenit ilegal proprietar unic a imobilului, pentru suma de 4 600 Dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Lipcanu Tatiana, acționând în continuare în comun acord cu Șochichiu Sergiu, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea ap. 41 din str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștință cu Drebot Tamara, care se afla în căutarea procurării unui apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, s-au prezentat la Biroul notarului Isumbeli Elena, str. Xxxxx xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare xxxxx înregistrat cu nr.8468 la prețul total de 6 500 dolari SUA, suma ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu

Astfel, Lipcanu Tatiana, în comun acord cu Șochichiu Sergiu și Traistar Nicolai, sub conducerea ultimei, în perioada lunii octombrie 2001, până la data de 02.11.2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Biroul notarului Adelina Florea, Judecătoria Centru mun. Chișinău, judecător Angela Catană, etc, prin ce au creat iluzii privind faptul, că Șochichiu Sergiu este un proprietar „legitim” al apartamentului xxxxx, de pe str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credință Drebot Tamara.

Prin acțiunile sale, Lipcanu Tatiana a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, după indicii calificativi: confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni,

săvârșite de două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a constatat că, în primăvara anului 2001, Șochichiu Sergiu a informat-o pe Lipcanu Tatiana, că Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul xxxxx, de pe str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv că, proprietari ai imobilului sunt el și fiica Traistar Natalia, care se află cu traiul permanent peste hotarele țării, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, însă ultima refuză să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Șochichiu Sergiu, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de Lipcanu Tatiana, prin intermediul ultimei, a cerut și a primit de la Traistar Nicolae setul de documente a xxxxx de pe Str. Xxxxx, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Lipcanu Tatiana două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum, că fiica lui - Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor nr.237 din 09.07.2006, nr.240 nr.241 din 12.07.2006, nr.190 din 29.05.2009, nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010, nr.1751/2008 din 07.07.2010.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Nicolae Traistar către Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, str. Armenească 42/B. Ulterior, de persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile Nr.1543-XIII din 25.02.98, au înregistrat la data de 16.07.2001, certificatul fals atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior inclus în dosarul cadastral a xxxxx de pe str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Traistar Nicolae împreună cu Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana s-au prezentat la biroul notarului Adelina Florea situat pe bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals cu nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a apartamentului xxxxx de pe str. Xxxxx, inclusiv Extrasul din Registru bunurilor imobile, au autentificat Contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit ilegal proprietar unic a imobilului în cauză contra sumei de 4 600 Dolari SUA.

În același timp, pentru a-și duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Șochichiu Sergiu, acționând în continuare în comun acord cu Lipcanu Tatiana, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea xxxxx din str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu au făcut cunoștința cu Drebot Tamara, care se afla în căutarea procurării unui apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, a dat consimțământul și a procurat apartamentul la prețul de 6 000 dolari și a achitat datoriile comunale pe apartament în sumă de 500 dolari SUA.

Petru a fi mai convingători, prin înșelăciune și abuz de încredere, ca Drebot Tamara să nu se răzgândească de a procura apartamentul, la data de 02.11.2001 la îndrumarea lui Lipcanu Tatiana, Șochichiu Sergiu împreună cu Tamara Drebot s-au

deplasat la Judecătoria sec. Centru, unde ultimul a înaintat acțiunea împotriva lui Traistar Nicolai și Traistar Natalia privind retragerea vizei de reședință a ultimilor din apartamentul procurat recent, la care judecătorul Angela Catană a confirmat faptul despre retragerea vizei de reședință a foștilor locatari Traistar Nicolae și Traistar Natalia. Mai apoi, s-au prezentat la Biroul notarului Isumbeli Elena, str. Xxxxx xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare-cumpărare a xxxxx, înregistrat cu nr.8468 la prețul de 6 500 dolari SUA, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana.

Astfel, Șochichiu Sergiu, în comun acord cu Traistar Nicolai și Lipcanu Tatiana, sub conducerea ultimei, în perioada lunii octombrie 2001, până la data de 02 'noiembrie 2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Biroul notarului Adelina Florea, Judecătoria Centru mun. Chișinău judecător Angela Catană, etc, prin ce au creat iluzii privind faptul, că Șochitphiu Sergiu este un proprietar „legitim” al apartamentului xxxxx, de pe str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credință Drebot Tamara.

În circumstanțele menționate Șochichiu Sergiu, Lipcanu Tatiana și Traistar Nicolai, prin acțiuni intenționate și ilegale și-au atins scopul și au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate Drebot Tamara un prejudiciu material și moral în proporții deosebit de mari, lipsind-o de proprietatea care conform Legii Supreme a Societății și a Statului - Constituția Republicii Moldova art.46, Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia sânt garantate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Șochichiu Sergiu Nicolae a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(2), (3) și 190 alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: autorul și organizatorul escrocheriei, adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, cu cauzarea de daune în proporții mari.

Tot el, în primăvara anului 2001, a informat-o pe Lipcanu Tatiana că Traistar Nicolae dorește să vândă apartamentul xxxxx, de pe str. Xxxxx, pe care nu-l poate realiza din motiv că, proprietari ai imobilului sunt el și fiica Natalia Traistar, care se află peste hotarele țării cu traiul permanent, căreia i-a transmis partea de bani pentru cota din apartament, iar ultima refuză să-i elibereze consimțământul în scris pentru a pune în vânzare apartamentul.

În continuare, Șochichiu Sergiu, în scopul obținerii unui profit ilegal, acționând conform planului bine chibzuit și întocmit de Lipcanu Tatiana, prin intermediul ultimei, a cerut și a primit de la Traistar Nicolae setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx, care în condiții nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a confecționat împreună cu Lipcanu Tatiana, două certificate false cu nr.xxxxx din 12.07.2001 și nr.462762 din 20.06.2001, întocmite din numele Agenției de Privatizare, în care s-au introdus date vădit false, ce nu corespund realității privitor la faptul că, Traistar Nicolae este unicul participant la privatizarea xxxxx și precum, că fiica lui, Traistar Natalia nu a luat parte la privatizare, fapt confirmat prin rapoartele de expertiză a documentelor:

- raportul de expertiză nr.237 din 09.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunea de ștampilă din numele „Departamentul privatizării și administrării proprietății de stat/Agenția teritorială Chișinău,, din certificatul nr.xxxxx din

12.07.2001, nu a fost creată cu ștampila „Departamentul privatizării și administrării privatizării și administrării proprietății de stat/Agenția teritorială Chișinău”. Această impresiune a fost creată cu o altă ștampilă special confecționată (contrafăcută) după modelul ștampilei originale. Impresiunea de faximile în litigiu din certificatul nr.xxxxx din 12 iulie 2001, nu a fost creată cu faximilele „Nicolai Croitoru”, această impresiune a fost creată cu un alt faximile special confecționat (contrafăcut) după modelul original;

- raportul de expertiză nr.240, 241 din 12.07.2006 în cadrul căruia s-a stabilit că impresiunile de ștampilă din numele «Departamentul privatizării și administrării proprietăți de stat» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001, au fost create cu unul și același clișeu de ștampilă, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea de ștampilă din certificatul agenției teritoriale de privatizare Cu nr.049753 dm 26.06.2001, prezentat ca mostra. Impresiunile faximile «Nicolai Croitoru» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001 au fost create cu unul și același clișeu faximile, dar care este un clișeu diferit de clișeul cu care s-a creat impresiunea faximile din certificatele agenției teritoriale de privatizare cu nr.049753 din 26.06.2001 și din celelalte certificate, prezentate ca mostre. Inscripțiile manuscrise și semnătura manuscrisă din numele «Exec. V. Ursu» din certificatele în litigiu - certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și certificatul agenției teritoriale de privatizare nr.462772 din 20 iunie 2001, probabil au fost îndeplinite de către una și aceeași persoană;

- raportul de expertiză nr.190 din 29.05.2009 prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile "nr. Lanr. din" a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana. Semnăturile din rubricile «Exec. V. Ursu» a certificatelor în litigiu nr.462772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, eliberate din numele Agenției teritoriale a mun. Chișinău a Departamentului Privatizării a Republicii Moldova, probabil au fost îndeplinite de către numita Lipcanu Tatiana, prin imitare servila a semnăturii autentice a numitei Chiceva Tatiana. Semnătura din rubrica «Semnătura solicitantului» din cererea în litigiu nr.543 Bo din 27.10.2000 a fost îndeplinită de către numitul Chirita Alexandru, prin executarea semnăturii lui autentice;

- raportul de expertiză nr.1302-1303/CNEJ/-196 din 28.05.2010, prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile "nr." și „La nr. din" din certificatele nr. 462772 din 20.06.2001 și nr. xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana;

- raportul de expertiză nr.1751/2008 din 07.07.2010, prin care s-a stabilit că inscripțiile manuscrise din rubricile "nr." și „La nr. Din" din certificatele nr. 62772 din 20.06.2001 și nr.xxxxx din 12.07.2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnăturile de la rubrica «Exec. V. Ursu» din certificatele nr.xxxxx din 12 iulie 2001 și nr.462772 din 20 iunie 2001, au fost executate, probabil, de către Lipcanu Tatiana. Semnătura în rubrica «Semnătura solicitantului» din cererea nr.543 Bo din 27.10.2000 întocmită din numele cet. Lipcanu Tatiana, a fost executată de către Chirita Alexandru.

Pentru a-și atinge scopul acțiunilor sale infracționale, Lipcanu Tatiana i-a transmis lui Șochichiu Sergiu certificatul fals cu nr.xxxxx din 12.07.2007, pe care Șochichiu

Sergiu l-a anexat la cererea întocmită din numele lui Traistar Nicolae către Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, str. Armenească 42/B. Ulterior, de persoanele abilitate din cadrul Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, contrar Legii cadastrului bunurilor imobile Nr.1543-XIII din 25.02.98, au înregistrat la data de 16.07.2001, certificatul fals atribuindu-i numărul cadastral 010010817801041 și ulterior inclus în dosarul cadastral a xxxxx de pe str. Xxxxx.

Astfel, acumulând pachetul de acte pentru realizarea apartamentului sus menționat, Șochichiu Sergiu împreună cu Lipcanu Tatiana și Traistar Nicolae s-au prezentat la biroul notarului Adelina Florea situat pe bd. Xxxxx, mun. Chișinău, unde prezentând certificatul fals cu nr.462762 din 20.06.2001 și setul de documente a xxxxx de pe str. Xxxxx, inclusiv Extrasul din Registru bunurilor imobile, au autentificat Contractul de vânzare-cumpărare nr.4685, în urma căruia Șochichiu Sergiu a devenit ilegal proprietar unic a imobilului contra sumei de 4 600 Dolari SUA.

În același timp, pentru ași duce până la capăt intențiile sale îndreptate la obținerea profitului ilegal, în baza planului său criminal, Șochichiu Sergiu, acționând în continuare în comun acord cu Lipcanu Tatiana, prin intermediul ziarului „Makler” au pus anunț cu privire la vânzarea xxxxx din str. Xxxxx.

În scurt timp, prin intermediul ziarului „Makler”, Șochichiu Sergiu și Lipcanu Tatiana au tăcut cunoștința cu Drebot Tamara, care se afla în căutarea procurării unui apartament pentru fiica sa, care nu cunoștea și nu avea nici o bănuială despre intențiile ilegale ale ultimilor, s-au prezentat la Biroul notarului Isumbeli Elena, str. Xxxxx xxxxx, mun. Chișinău, unde a fost autentificat contractul de vânzare - cumpărare xxxxx înregistrat cu nr.8468, la prețul total de 6 500 dolari SUA, suma ce la momentul săvârșirii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia 83 597 lei, bani care au fost transmiși, primiți și însușiți de Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu

Astfel, Șochichiu Sergiu, în comun acord cu Traistar Nicolai și Lipcanu Tatiana, sub conducerea ultimei, în perioada lunii octombrie 2001, până la data de 02 noiembrie 2001, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, prin încălcarea ordinii stabilite și participarea personală, au falsificat acte oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, prezentate la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Biroul notarului Adelina Florea, Judecătoria Centru mun. Chișinău judecător Angela Catană, etc, prin ce au creat iluzii privind faptul, că Șochichiu Sergiu este un proprietar „legitim” al apartamentului xxxxx, de pe str. Xxxxx, care ulterior a fost procurat de cumpărătorul cu bună-credința Drebot Tamara.

Prin acțiunile sale intenționate Șochichiu Sergiu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, după indicii calificativi: confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, săvârșite de două persoane, soldate cu daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

Consecvent, instanța de apel a reținut că, inculpata Lipcanu Tatiana în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, vina în comiterea infracțiunilor imputate nu a recunoscut-o și a declarat că, cu Șochichiu Sergiu se cunoaște aproximativ timp de 14 ani, făcuse cunoștința cu el prin intermediul concubinei sale, Ispari Natalia. La sfârșitul lunii septembrie 2001, a fost telefonată de Ispari Natalia și i-a comunicat că ea, cu Șochichiu Sergiu doresc să cumpere un apartament și au cerut să împrumute aproximativ 1 500 Dolari SUA, la ce ea nici nu i-a confirmat și nici nu i-a refuzat, dar i-a spus că o să se gândească. Peste vreo săptămână a fost telefonată repetat de Natalia și deoarece nu a avut motive să refuze, a acceptat să-i împrumute banii. Aproximativ

Într-o săptămână a fost telefonată de Șochichiu Sergiu și i-a comunicat să se întâlnească la biroul notarial în sectorul Botanica, când va fi încheiat contractul de vânzare-cumpărare. La biroul notarial s-a întâlnit cu Natalia și cu Șochichiu Sergiu, le-a împrumutat banii și respectiv, le-a cerut să întocmească o recipisă. Ulterior, venise un bărbat și o femeie și Șochichiu Sergiu i-a comunicat că bărbatul este stăpânul apartamentului. Din cuvintele lui Șochichiu Sergiu aflase că apartamentul este compus din două odăi. La acel moment, dânsa avea o firmă care se ocupa de privatizarea apartamentelor și întrebându-l pe Traistar Nicolae, cât a achitat pentru privatizare i-a răspuns că a achitat o sumă simbolică, deoarece este bolnav de tuberculoză și are anumite indemnizații. Ulterior, Sergiu a intrat cu Traistar Nicolae la notar să încheie contractul, iar Lipcanu Tatiana rămase cu Natalia în anticameră. Peste scurt timp ieșise Șochichiu Sergiu cu Traistar Nicolae și aflase că ultimul nu a dorit să semneze, deoarece Șochichiu Sergiu urma să depună banii pe cont. După aceasta ei cu concubina lui Traistar Nicolae s-au dus la bancă și după ce au fost depuși banii pe cont în bancă, s-au întors la notar. La biroul notarial Traistar Nicolae a scris recipisă, deoarece apartamentul avea preț mai mare decât cel menționat de OCT. Recipisa avea aproximativ următorul conținut „eu am vândut apartamentul cu așa sumă, la așa om și la data ceea”, apoi ei s-au despărțit. Peste vre-o săptămână a fost telefonată de Șochichiu Sergiu și i-a comunicat că, apartamentul necesită o reparație destul de costisitoare și având în vedere faptul că, în apartament locuise un om care era bolnav de tuberculoză, Natalia refuză categoric să locuiască în el și o rugase să-i găsească un cumpărător pentru apartament. Lipcanu Tatiana a dat un anunț în revista „Makler” și peste vreo 2-3 zile fusese telefonată de mai mulți oameni și de Drebot Tamara care i-a comunicat că, dorește să cumpere apartamentul, la care Lipcanu Tatiana l-a telefonat pe Șochichiu Sergiu, el venise, i-a prezentat documentele lui Drebot Tamara la care ea, i-a comunicat că o să verifice documentele bărbatului care era cu ea. Lipcanu Tatiana nu-l cunoștea și nici Drebot Tamara nu l-a prezentat pe bărbat, comunicase doar că este prietenul familiei. La insistența lui Drebot Tamara contractul a fost încheiat la notarul Elena Isiumbeli. Notarul primind documentele le-a verificat și a întrebat dacă la moment locuiește cineva în apartament, la ce Șochichiu Sergiu a comunicat că, au viză de reședință două persoane și care sunt foștii posesori ai apartamentului. Notarul a consultat-o pe Drebot Tamara să încheie contractul după ce persoanele vor fi scoase de la evidentă. Șochichiu Sergiu i-a comunicat că avea o înțelegere cu fostul proprietar, că el se va scoate de la evidentă pe dânsul și pe fiica sa, însă nu a făcut-o. Sergiu Șochichiu cu acest scop s-a adresat în instanța de judecată. Drebot Tamara verificând că este o hotărâre a instanței privind scoaterea de la evidentă a celor două persoane, a perfectat tranzacția de vânzare-cumpărare. Notarul i-a explicat lui Drebot Tamara că urmează să înregistreze apartamentul la OCT într-un anumit termen. Ulterior, toți au plecat la cafeneaua „Prichindel”. Nu poate comunica, nu ține minte când Drebot Tamara plecase la OCT înainte de plecarea la cafenea sau după. Probabil că, în anul 2005, ea a fost chemată la Organul de Urmărire Penală de către Criclivîi Serghei și aflase că sunt niște probleme referitor cu apartamentul la Drebot Tamara. Lipcanu Tatiana aflase că fiica lui Traistar Nicolae era coproprietar al apartamentului și dânsul l-a vândut fără acordul ei. Fiind audiată în calitate de martor le-a comunicat totul. În anul 2008 Lipcanu Tatiana a fost invitată la Departamentul de Combatere a Crimelor Organizate și i-a fost adusă la cunoștința învinuirea precum că, dânsa împreună cu Șochichiu Sergiu au însușit apartamentul și banii lui Drebot Tamara, precum că a fost mințită și a rămas fără bani și fără apartament. Conform datelor de la OCT proprietarul apartamentului este Drebot

Tamara. Lipcanu Tatiana consideră că, învinuirea este ilegală și neîntemeiată, dânsa, Traistar Nicolae și Șochichiu Sergiu nu i-au luat apartamentul lui Drebot Tamara. La materialele cauzei este hotărârea instanței de judecată prin care au fost anulate tranzacțiile și părțile au revenit la poziția inițială. Mai menționează precum că, a declarat la urmărirea penală că nu a întocmit careva acte și l-a văzut pe Traistar Nicolae numai în ziua perfectării contractului, pe martorul Costaș Serghei nu-l cunoaște, l-a văzut pentru prima dată la ședința trecută. Șochichiu Sergiu i-a restituit banii în sumă de 1 500 dolari SUA în ziua când a fost vândut apartamentul lui Drebot Tamara. La materialele cauzei sunt trei expertize care sunt în contradicție. Lipcanu Tatiana nu a avut nici un contract normal și nici nu a avut posibilitate să pregătească documentele. Consideră că, este o influență fizică aspru sa. Drebot Tamara nu i-a înaintat pretenții, o văzuse a doua oară în cadrul ședinței de judecată. Fusesse la biroul notarial la Adelina Ursu pe bd. Dacia colț cu bd. Traian. Traistar Nicolae venise cu concubina sa Eudochia Ceban, la acel moment nu cunoștea cine este și cum o cheamă, aflase ulterior. Nu ține minte unde era Ceban Eudochia, dar probabil că rămăsese în hol. Nu ține minte când a aflat prețul apartamentului, dar deja îl poate concretiza că, este 4800 dolari SUA. Lipcanu Tatiana așteptase în hol când Traistar Nicolae cu Șochichiu Sergiu plecase la banca de pe str. Zelinski colț cu str. Decebal, probabil că Ceban Eudochia plecase cu ei, dar nu ține minte. Împreună cu Drebot Tamara au fost la notar de două ori, prima dată când a prezentat documentele, a doua oară când a fost perfectat contractul. Presupune că, a fost în biroul notarului, la momentul semnării contractului nu a fost în biroul notarului. Lipcanu Tatiana intrase în biroul notarului în calitate de prieten a lui Șochichiu Sergiu. Din câte ține minte întrevederile la biroul notarului au avut loc în aceeași zi. Plecase în centru nefiind nevoie ca să fie prezenta sa, plecase cu chestiile sale. Șochichiu Sergiu o telefonase la telefonul mobil și i-a comunicat la ce oră să se apropie de biroul notarial. Lipcanu Tatiana văzuse apartamentul doar atunci când Șochichiu Sergiu i-a comunicat că, dorește să-l vândă și i-a lăsat cheile pentru a-l arăta la cumpărători. Șochichiu Sergiu îi comunicase că, a vândut apartamentul cu 6 000 Dolari SUA. Ea nu poate spune că Șochichiu Sergiu nu a mulțumit-o cu o sumă nesemnificativă, poate cu 100 sau 150 dolari SUA, nu ține minte cât, pentru că i-a împrumutat banii și i-a ajutat să vândă apartamentul. Pe Traistar Nicolae îl văzuse o singură dată la notar. În cadrul urmăririi penale, Lipcanu Tatiana solicitase efectuarea confruntării cu Traistar Nicolae, ca el să comunice că, nu a perfectat documentele și i-a fost refuzat nemotivat. În anul 2008 a fost pronunțată sentința de achitare. A mai menționat că, refuză să răspundă la întrebarea despre componenta familiei. După specialitate este medic terapeut și lucrează în prezent după profesie. Inculpata a mai comunicat că cunoaște procedura de depunere a actelor la OCT, la notar. Numărul de telefon 53-46-55 a fost numărul lui Tatiana Lipcanu de la domiciliu, (f.d.159-162 vol. XIII).

8. Avocatul Gheorghe Malic a declarat recurs ordinar, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 4), 5), 6), 8), 9), 11) și 12) Cod procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, deoarece apelul a fost admis greșit.

Recurentul a invocat că, judecata în apel a avut loc fără citarea legală și fără participarea obligatorie a unei părți - apărătorului inculpatului N. Traistar, în privința căruia instanța de fond a dispus suspendarea procesului penal, în legătură cu faptul că acesta era grav bolnav, or, conform prevederilor imperative ale alin.(2) art.330 Cod procedura penală, apărătorul inculpatului în privința căruia procesul a fost suspendat,

participă la judecarea cauzei celorlalți inculpați și îl reprezintă dacă infracțiunea a fost săvârșită cu participație.

La fel, fapta incriminată ambilor inculpați, nu întrunește toate elementele infracțiunii prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod penal, reprezentând în exclusivitate relații civile, realizate în baza unor contracte de vânzare-cumpărare a imobilului vizat, care au fost autentificate notarial, astfel inculpații, au fost condamnați pentru o faptă care în redacția Legii nr.179 din 26.07.2018, nu este prevăzută de legea penală. Sub aspect civil, inclusiv privind încasarea în beneficiul T. Drebot a sumei de 6 000 dolari, cauza deja a fost judecată anterior în mod definitiv, fiind relații cu caracter civil, or, prin decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2004 (f.d.36 vol. II), s-a dispus și întoarcerea părților la poziția inițială, instanța l-a obligat pe N. Traistar să restituie lui S. Șochichiu suma de 4 800 de dolari, iar pe S. Șochichiu l-a obligat să restituie lui T. Drebot suma de 6 000 dolari. Astfel, rezultă că suma respectivă deja a fost încasată anterior și prin titlu executoriu, a fost încasată repetat în beneficiul Tamarei Prijilevscaia, ceea ce constituie o ignorare absolută a securității raporturilor juridice, precum și o îmbogățire fără o justă valoare și fără echitate.

Instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt și de drept prin ignorarea prevederilor alin.(2), (3) și (6) art.414 și alin.(2¹) art.415 Cod procedură penală în ceea ce privește, că instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Deși în procesul-verbal este consemnat că, ar fi avut loc citirea în ședința de judecată a declarațiilor și probelor materiale examinate de prima instanță, în realitate, conform imprimărilor audio, această procedură a cuprins doar câteva minute, în care procurorul doar a nominalizat pretenziile mijloace de proba, însă nu a dat citire conținutului proceselor verbale în referința sau pretinsului probatoriu.

Instanța de apel a limitat chiar și partea acuzării de a asigura prezența în ședință a martorilor acuzării, care erau contestate de către aceasta parte, ca urmare, nu au fost citite în întregime, ci doar unele secvențe a declarațiilor acestora, făcute în fața primei instanțe și depuse în cursul urmăririi penale, deși contrar art.371 Cod procedura penală, nu era un caz expres prevăzut de norma vizată, la fel cum procurorul nu a făcut nici un demers în aceasta privință și instanța nu a soluționat această problemă cu participarea părților.

Or, deși declarațiile acestor martori erau contestate, nu s-a asigurat audierea în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, ca urmare, instanța de apel și-a întemeiat concluziile în exclusivitate, doar pe seama pretenziilor probe cercetate de prima instanță, care nu au fost verificate în ședința de judecată.

Instanța de apel a ignorat și prevederile imperative, ce asigura dreptul la un proces echitabil, de la alin.(2¹) art.415 Cod procedura penală în ceea ce privește că, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea martorilor acuzării solicitați de părți.

În speță, contrar prevederilor art.art.325, 326 Cod procedura penală, fără ca procurorul să reformuleze o nouă acuzație în redacția Legii nr.179 din 26.07.2018, instanța de apel a depășit limitele judecării cauzei, care potrivit ordinii în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Astfel, în pct.14 al deciziei contestate, instanța constată, că: ”organul de urmărire penală i-a calificat acțiunile indicate ale lui T. Lipcanu și S. Șochichiu conform art.art.42 alin.(2), (3) și 190 alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi: „Autorul și

organizatorul escrocheriei, adică, dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciuni și abuz de încredere...”, pretinsa excrocherie fiind incriminată de către organul de urmărire penală în redacția art.190 Cod penal, de până la Legea nr.179 din 26.07.2018.

În contradictoriu cu cele relatate, instanța a continuat expunerea faptei deja în redacția Legii nr.179 din 26.07.2018, deși până la plecarea în camera de consiliu, procurorul nu a formulat o altă învinuire, astfel generând o incertitudine juridică prin încălcarea și a dreptului la apărare, fiind depășite și limitele judecării cauzei, or, instanța din oficiu și doar după ce a plecat în deliberare, a dispus pretinsa recalificare și în neconcordanță, post factum, a trecut la pretinsa excrocherie, în redacția art.190 Cod penal, a Legii nr.179 din 26.07.2018.

În pct.51, 52 și 72 din decizie, instanța de apel, fără referire expresă la careva probe și fără a le corobora, expune ipoteza, precum că: ”prin circumstanțele menționate T. Lipcanu, S. Șochichiu și N. Traistar prin acțiuni intenționate și ilegale și-au atins scopul și au obținut un profit ilegal, prin ce i-au provocat părții vătămate T. Drebot un prejudiciu material și moral în proporții mari, lipsind-o de proprietate. Prin acțiunile sale intenționate, ambele persoane inculpate, ar fi săvârșit infracțiunea prevăzută de art.art.42 alin.(2), (3) și 190 alin.(4) Cod penal, după indicii calificativi autori, și organizatori - ambii, ai escrocheriei.

În pct.52 și 72 ale deciziei contestate, instanța de apel se expune referitor la calificarea faptei în redacția art.190 Cod penal a Legii nr.179 din 26.07.2018, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase..., totodată în contradicție cu aceasta ipoteza, în pct. 49, 50, 61, 69, 70, 82, 104, 109, 110, 111, 119, 120, 121 si 128, iarăși revine la acuzarea inițială, în redacția art.190 Cod penal, de până la Legea nr.179 din 26.07.2018.

Afirmațiile expuse în pct.51, 52 și 72, pe de o parte și cele din pct.104 a deciziei, pe de alta, sunt antagoniste sau în contradicție și se exclud reciproc. În primul caz, pretinsa excrocherie este calificata ca fiind comisa prin ”inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean...”, adică în redacția art.190 Cod penal a Legii nr.179 din 26.07.2018, pe când în pct.104, iarăși se revine la ”înșelăciuni și abuz de încredere”, la redacția opusă a art.190 Cod penal, de până la Legea nr.179 din 26.07.2018.

Din cele relatate evident rezultă anume concluzia expusă de prima instanță, care nemijlocit și minuțios a examinat toate probele sub toate aspectele, că în acțiunile inculpaților nu se conțin semnele componentei de infracțiune prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3) și 190 alin.(4) Cod penal, astfel ultimii urmând a fi achitați.

8.1. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

9. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, din considerentele arătate în contextul ce urmează.

Cu titlul preliminar, se relevă că, obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept în privința cărora instanțele de fond au admis erori procesuale, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la

înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art.434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală.* În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

Atunci când se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei. În acest sens, instanța de recurs se conduce de prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, atunci când erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit evidențiază că procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță prezintă unele particularități aparte. În acest sens, trebuie avute în vedere dispozițiile art.6 CoEDO, așa cum acestea au fost interpretate și aplicate de Curte, și prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, instanța de apel nu poate dispune condamnarea persoanei, fără audierea acesteia în ședința de judecată a instanței de apel, precum și fără audierea părții vătămate și a martorilor acuzării, în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorială, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea unei persoane.

Din cele ce preced, Colegiul penal lărgit evidențiază că, *mutatis mutandis*, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea lui. Or, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei și aprecierii toate probele acumulate în dosar, având în subsidiar în vedere faptul că apărătorul inculpaților supune criticii verosimilitatea unor probe. De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către

instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată.

Mai mult, atunci când unei persoane i se reproșează săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost comisă anume de inculpat în circumstanțele descrise în actul de învinuire.

Recurentul în cerere critică faptul că, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor legale expuse supra și a conchis neîntemeiat asupra vinovăției inculpaților bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanță, puse, anterior, la baza achitării lui T. Lipcanu și S. Șochichiu, mai mult, partea vătămată și martorii nu au fost audiați în instanța de apel. Totodată, judecata în apel a avut loc fără citarea legală și fără participarea obligatorie a unei părți - apărătorul inculpatului N. Traistar, în privința căruia prin încheierea din 13.06.2013, instanța de fond la demersul procurorului, a dispus suspendarea procesului penal în legătură cu faptul că acesta era grav bolnav.

În jurisprudența sa constantă, CtEDO a statuat că, echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Curtea a reiterat că efectul articolului 6§1 este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul” sub o obligație de a proceda la o examinare corespunzătoare a pledoariilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia propria apreciere a acestora.

Totodată, prezintă relevanță pentru cauză că, CtEDO a statuat asupra violării art.6 din momentul în care „*instanțele naționale simplu s-au ales să ignore multiple violări serioase ale legislației, precum și să nege o serie de elemente fundamentale pentru justa soluționare a cauzei.*” Omisiuni similare de a prezenta suficiente motive au rezultat în constatări de violare a art.6 din Convenție în cauzele: *Hiro Balani* (§ 27- 28), *Suominen v. Finland* (no.37801/97, §§ 34-38, 1 iulie 2003), *Salov v. Ukraine* (no.65518/01, § 92, ECHR 2005-VIII), *Popov v. Moldova* (no.2) (no.19960/04, § 49-54, 6 decembrie 2005), *Melnic v. Moldova* (no.6923/03, § 39-44, 14 noiembrie 2006) și alte cauze asemănătoare.

De asemenea, potrivit Hotărârii CtEDO în cauza *Petrica Manolachi contra României* (cererea nr.36605/04; Secția a II-a, din 05.03.2013), s-a notat că instanțele de control judiciar au înlocuit sentința inițială de achitare cu o hotărâre de condamnare fără a administra vreo probă nouă, ceea ce contravine conceptului de echitate a procesului penal.

Din actele dosarului s-a adevărit că, instanța de apel nu a ținut seama de dispozițiile legale pertinente și nu a respectat în deplină măsură prevederile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, deși a făcut trimitere expresă în decizie la această normă procesuală.

Așadar, potrivit celor consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată din 18.12.2018, se constată că, la solicitarea procurorului, au fost verificate probele cauzei. La cauză au fost anexate suplimentar înscrisuri prezentate de către avocați. Din conținutul aceluiași proces-verbal se conchide că au fost audiați doar inculpații T. Lipcanu și S. Șochichiu (f.d.66-67, 78-81 vol. XVI).

În continuare, analizând actele procesuale întocmite de instanța de apel, se constată că, martorii S. Costaș, N. Ispari, V. Ursu și E. Ceban nu fost audiați în cadrul ședinței. Mai mult, se constată că nici partea vătămată T. Prijilevscaia, nu a fost audiată în condiție de nemijlocire de instanța de apel, înaintând cererea de examinare în lipsă.

În partea descriptivă a deciziei, instanța a consemnat că: „*Colegiul penal, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor, le apreciază ca fiind dobândite cu respectarea Codului de procedură penală, veridice, utile, consecvente, care coroborează între ele, dar și cu declarațiile părții vătămate, probe, care fiind cumulate combat cu certitudine declarațiile inculpaților oferite în instanța de fond, dar și soluția adoptată de prima instanță și indică indubitabil că inculpații au comis infracțiunile prevăzute de art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin.(2), lit. b) și d) Cod Penal și anume, acțiunile lui Lipcanu Tatiana și Șochichiu Sergiu urmează a fi calificate conform art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4) Cod Penal, autorul și organizatorul escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșite de două sau mai multe persoane, în proporții mari, precum și în baza art.361 alin. (2) lit. b) și d) Cod Penal, confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligațiuni, săvârșite de două sau mai multe persoane și soldate cu daune în proporții mari intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice..” (f.d.120 vol. XVI).*

Din economia celor expuse supra, se desprinde concluzia că, instanța de apel, rejudecând cauza după regulile primei instanțe, *de facto*, a audiat în condițiile de nemijlocire doar inculpații concluzionând, totuși, că vinovăția inculpaților a fost cu certitudine dovedită.

În același timp, se observă că, cercetând declarațiile nominalizate supra, prima instanță a conchis asupra achitării în privința lui T. Lipcanu și S. Șochichiu, din motiv că *faptele inculpaților nu întrunesc elementele infracțiunilor*, după cum pledează partea acuzării. În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a acestor declarații, rămâne de reținut că inculpații au fost condamnați pe baza aceluiași mărturii care i-au fost suficiente instanței anterioare - pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestora și pentru a motiva soluția de achitare în privința lor.

În cazuri similare celor disputate și în prezenta speță, Colegiul penal lărgit atrage atenția că, CtEDO în repetate rânduri a statuat că drepturile apărării au fost “sensibil reduse” din cauza că, persoana a fost condamnată doar pe baza mărturiilor pe care alte instanțe le-au considerat insuficiente, fără a audia din nou partea vătămată și pe toți martorii, aceleași motive au stat și la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare. (*cauza CtEDO din 8 noiembrie 2016 (cererea xxxxx.468/10) în cauza Gutău împotriva României*).

Este indubitabil că, prerogativa de a aprecia relevanța unei „*oferte de probă*” a aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul ne audierii nemijlocite a martorilor nominalizați supra, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecarea a cauzei în apel, totodată demonstrând că are suficiente probe în afară de acestea pentru a dispune condamnarea inculpaților în baza art.art.42 alin.(2), (3), 190 alin.(4), 361 alin.(2), lit. b) și d) Cod penal.

În continuare, Colegiul penal lărgit statuează că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorului S. Costăș relatate la faza urmăririi penale, la care instanța face trimitere în decizia adoptată (pct.95, 96, 97).

La fel, instanța de apel a lăsat fără apreciere ordonanța de punere sub învinuire din 09.01.2014 și sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28.12.2016 emise în privința lui S. Costăș, prezentate de avocatul părții vătămate și Certificatul eliberat de

OCT Chișinău pe 22.09.2017, anexat de avocatul inculpaților și consemnate în procesul-verbal (f.d.81 vol. XVI).

La fel, instanța de apel nu a apreciat în niciun fel decizia Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău din 24.11.2004 (f.d.36 vol. II), prin care s-a dispus și întoarcerea părților la poziția inițială, N. Traistar fiind obligat să-i restituie lui S. Șochichiu suma de 4 800 de dolari, iar ultimul a fost obligat să-i restituie lui T. Drebot suma de 6 000 dolari.

Relevant este că, aceasta urma a fi apreciată în raport cu prescripția de drept că o hotărâre civilă irevocabilă, are putere de lucru judecat, cât și a jurisprudenței CtEDO privind art.6§1 al Convenției, că puterea de lucru judecat (res judicata) presupune că hotărârea beneficiază de o prezumție irefragabilă ce exprimă adevărul și că nu trebuie contrazisă de o alta hotărâre (*obligativitatea*) (*cauza Caracas c. României, cererea nr.78037/01*), că instanțele sunt obligate să țină cont de constatările din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art.6§1 al CoEDO, dezlegarea asupra unei probleme de drept date printr-o hotărâre irevocabilă este de natură să clarifice din acel moment acea problemă, creând speranța legitimă că ea nu va mai fi negată de o altă instanță de judecată într-o procedură ulterioară, statuarea în sens contrar fiind posibilă, prin prisma respectării prevederilor art.6 din CoEDO, numai în măsura în care ar fi posibil un reviriment jurisprudential justificat de o nouă interpretare a Legii (*cauzele Tudor Tudor c. României, Stefall și Stef c. României, Unedic c. Franței*), că respectarea principiului securității raporturilor juridice nu permite de a reveni asupra soluției ce are un caracter final și irevocabil. Adoptarea unei soluții contrare celei expuse prin hotărârile judecătorești irevocabile, ar echivala cu revenirea asupra unui punct al litigiului, ce a fost deja tranșat și care a făcut obiectul unei hotărâri judecătorești irevocabile, nefiind identificat niciun motiv plauzibil ce ar permite de a proceda astfel și de a goli de substanță hotărârea judecătorească irevocabilă (*cauza Lungu și alții c. României*).

În aspectul vizat, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, în Hotărârea nr.4 din 01.03.2016, a relevat că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, inter alia, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, conturat altfel, principiul securității juridice, presupune ca statul să depună diligență pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Pe lângă aceasta, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art.art.8, 10 și 118 alin.(2) Cod penal, or, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Totodată, soluția de condamnare a inculpaților în baza unei noi învinuiri, dar fără a o pune în discuția părților în cadrul ședinței de judecată, contravine jurisprudenței

naționale și CtEDO, fiind încălcat dreptul lor la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă sunt învinuite.

Astfel, potrivit art.409 Cod de procedură penală, prin efectul devolutiv al căii de atac se înțelege examinarea tuturor aspectelor de fapt și de drept, inclusiv în afara motivelor invocate în apel, dacă acestea sunt în favoarea inculpatului. În cazul în care instanța de apel i-a în considerare temeiurile de casare din oficiu, ea este obligată să le pună în discuția părților (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct.12.2.*). În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. În astfel de cazuri, instanțele vor ține cont de faptul că învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se introduc fapte și episoade adăugătoare, care majorează volumul învinuirii. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 19.06.2006, nr.5 - Privind sentința judecătorească, pct. 23*).

Or, instanța de apel nu a pus în discuția părților noua învinuire și nu a oferit inculpaților posibilitatea de a se apăra în sensul dat, nefiindu-i respectat și dreptul la un proces echitabil (*Hotărârea CtEDO din 12.04.2011, Adrian Constantin vs. România*).

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penală asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate în cauză, să le dea o apreciere corespunzătoare cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs ține să remarce că, în situația în care la demersul procurorului în privința lui N. Traistar s-a dispus suspendarea procesului penal în legătură cu faptul că acesta era grav bolnav, în conformitate cu prevederile art.330 alin.(2) Cod de procedură penală, apărătorul inculpatului urmează a fi citat, urmând să participe la judecarea cauzei celorlalți inculpați.

10. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Malic Gheorghe, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală în privința inculpaților *Lipcanu Tatiana xxxxx și Șochichiu Sergiu xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 27 iulie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Anatolie Țurcan

Liliana Catan

Elena Cobzac

Victor Boico